

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хъугъэу шъуагъэ кытэу гъэсэныгъэм илоф зэрэфэлажэрэм, кыткэхъухэрэм ныбжьыкэхэм яегъэджэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэхъагъэхэр зэришIыгъэхэм, IэпIэсэныгъэшхо зэрэхэлъым афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшъошагъ **Талъэкъо Разыет Мэдинэ ыпхъум**, Тэху-тэмыкье районымкIэ поселкэу Инэм гъэсэныгъэмкIэ муниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапIэу N 6-м» адыгабзэмрэ литературэмрэкIэ икIэлэгъаджэ.

Илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу гъэсэныгъэм илоф зэрэфэлажэрэм, IэпIэсэныгъэшхо зэрэхэлъым, кыткэхъухэрэм ныбжьыкэхэм яегъэджэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэхъагъэхэр зэришIыгъэхэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшъошагъ **Константинова Галинэ Анатолий ыпхъум**, Тэху-тэмыкье районымкIэ поселкэу Яблонскэм гъэсэныгъэмкIэ муниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапIэу N 5-м» ипашэ егъэджэн-пIуныгъэ IофымкIэ игуадзэ, урысыбзэмрэ литературэмрэкIэ икIэлэгъаджэ.

Илъэсыбэ хъугъэу егъэджэн Iофыр зэригъэцакIэрэм, кыткэхъухэрэм япIункIэ ыкIи яегъэджэнкIэ гъэхъагъэхэр зэришIыгъэхэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшъошагъ **Хъэкомэ Эльмирэ Арамбий ыпхъум**, Адыгэкъалэ дэт муниципальнэ бюджет учреждениеу «УблэпIэ еджапIэу N 6-р» зыфиIорэм ублэпIэ классхэмкIэ икIэлэгъаджэ.

Илъэсыбэ хъугъэу шъуагъэ кытэу гъэсэныгъэм ылъэныкIэ Iоф зэришIэрэм, егъэджэн-пIуныгъэ Iофыр нахышIоу зэхэщэгъэным ышхъэкIэ илахышхо зэрэхышIыгъэхэр апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшъошагъ **Еутых Хъарыет Бэчмызэ ыпхъум**, Теуцожь районымкIэ

къуаджэу Аскъэлае дэт муниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапIэу N 2-р» зыфиIорэм ипашэ пIуныгъэ IофымкIэ игуадзэ.

Илъэсыбэ хъугъэу шъуагъэ кытэу егъэджэн Iофыр зэригъэцакIэрэм, физическэ культурэмрэ спортымрэ яхъоныгъэ ышхъэкIэ илахышхо зэрэхышIыгъэхэр афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшъошагъ **Золотцева Лидие Саркис ыпхъум**, Адыгэ РеспубликэмкIэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «МыекIопэ медицинэ колледжыр» зыфиIорэм физическэ культурэмкIэ икIэлэгъаджэ.

Апшэрэ сэнэхъат гъэсэныгъэ ягъэгъотыгъэным ылъэныкIэ Iоф зэришIэрэм, наукэм ихъоныгъэрэ IэпIэсэныгъэ ин зилэ IофышIэхэм ягъэхъазырынрэ ышхъэкIэ илахышхо зэрэхышIыгъэхэр афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшъошагъ **Хъабэху Адам Хыисэ ыкIом**, федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ къэралыгъо университетыр» зыфиIорэм изобразительнэ искусствэмкIэ икафедрэ идоцент.

Хабзэр, цыфым ифитыныгъэхэмрэ ишхъафитыныгъэхэмрэ мыкубогъэнхэм илахышхо зэрэхышIыгъэхэрэм, IэпIэсэныгъэ ин зэрэхэлъым афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшъошагъ **Дэгуф Сарэ Ерстэм ыпхъум**, Адыгэ РеспубликэмкIэ Тэху-тэмыкье район хыкумым ихыкумышI.

Илъэсыбэ хъугъэу еIолIэнчэу Iоф зэришIэрэм ыкIи гуетыныгъэ фыриIэу ипшъэрылхэр зэригъэцакIэхэрэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшъошагъ **Федоровский Иван Анатолий ыкIом**, къэралыгъо бюджет учреждениеу «СамбэмкIэ олимпиадэхэм ахэлэжъэштхэр зыщагъэхъазыгъэхэр Адыгэ республикэ IэлэцIыкIу-ныбжьыкIэ спорт еджапIэм» ивователь.

АР-м и Лышхъэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Административ ипашэу Владислав Федоровыр, IофшIэнымрэ социальнэ хъоныгъэхэмрэкIэ министрэу Наталья Широковар, АР-м хэгъэгъу IоцI IофхэмкIэ и Министерствэ ипашэ иапэрэ гуадзэу БрантIэ Мурадин, нэмыкIхэри.

Комиссием зэхэсыгъо иIагъ

Урысыем исынхэмкIэ фитыныгъэ зимылэхэу IэкIыб къэралхэм къарыкIыгъэхэмрэ гражданствэ зимылэхэмрэ къэралыгъом рагъэкIыжыныгъэ ыпкIэ охтэ гъэнэфагъэм зыщайыгъыштхэ псэуалэхэр шъолгырхэм ащыгъэпсыгъэнхэм, ащ Iоф дэзышIэшт къулыкIухэр гъэнэфэгъэнхэм афэгъэхыгъагъ апэрэ Iофыгъоу кызырзугъоигъэхэр зытегушылагъэхэр.

УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатэу, комиссием хэтэу Ирина Яровая кызыриIуагъэмкIэ, тикъэралыгъо исынхэмкIэ ыкIи Iоф шашIэнымкIэ фитыныгъэ зимылэхэм япчъагъэ бэдэд. Iофыгъом Урысыем ипашэхэри, депутатхэри лъэшэу егъэгумэкIых. Мы купым кыхиуыгъэрэ цыфхэм бзэджэшлагъэу зэрэхъэрэри зэрэмымакIэр кыдэплъытэмэ, гумэкIыгъом идэгъэзыжыныгъэ къэралыгъо еIоллакIэ кыфэгъотыгъэн зэрэфаер депутатым кыгъэнэфагъ.

А гушыIэхэм министрэу Владимир Колокольцевми, комиссиехэм ахэтхэми адырагъэштагъ.

Аркъым е наркотикхэм агъэутэшъуагъэхэм игъом ящыкIэгъэ IэпыIэгъур ягъэ-

гъотыгъэным пае хэушхъэ-фыкIыгъэ медицинэ учреждениехэм амалэу алэкIэлхэр гъэфедэгъэнхэм ыкIи ахэр зтегъэпсыхъэгъэнхэм фэIорышIэшт программэ гъэнэфагъэ штэгъэным мэхъанэшхо зэриIэр кыIуагъ УФ-м псауныгъэр кызуху-мэгъэнымкIэ иминистрэ игуадзэу Татьяна Яковлева. Мы Iофыгъом еплъыкIэу фыриIэр кыраIотыкIыгъэ министерствэ, къулыкIу ыкIи ведомствэ зэфэ-шхъафхэм ялIыкIохэм. ЗэкIэми зэдырагъаштэу кыIуагъэр зы — мыщ фэдэ цыфхэм медицинэ IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэным мэхъанэшхо иI. Анахъэу псэупIэ гъэнэфагъэ зимылэ цыфхэу урамхэм атетхэм уналэ атебдзэн зэрэфаер бэмэ кыхагъэщыгъ.

Зэхэсыгъор зэрэIуагъэм КъумпIыл Мурат зэфэхысыжхэр кыфишIызэ, ыпшэкIэ зигугъу къэтшыгъэ федеральнэ программэхэм игъэ-кIотыгъэу Iоф адэшIэгъэн ыкIи ахэр гъэцэклагъэ зэрэхуэрэм пытагъэ хэлъэу укьекIолIэн зэрэфаер кыIуагъ. Джащ фэдэу чэщым сыхъа-тыр 10-м ыуж шъон пытэхэр пщэнхэ узэрэфимытым фэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэр

Хэбзэукъоныгъэхэр къэмыгъэхуэгъэнымкIэ правительственнэ комиссиеу зэхэщэгъэм изэхэсыгъоу тыгъуасэ щылагъэр зэрищагъ УФ-м хэгъэгъу IоцI IофхэмкIэ и Министерствэ ипашэу Владимир Колокольцевым. Ви-део-конференцие шыкIэм тетэу Iофхэ-Iофтхъабзэм хэлэжъа-гъэх Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат,

зыкубохэрэм пшъэдэжIыжы ягъэхыгъэн зэрэфаер кы-хигъэщыгъ. Сыда Iомэ республикэм Iоф щызы-шIэрэ предприниматель-хэм ащыщыбэхэм ятучан-хэм Iанэхэр, пхъэнтIэ-хэр ачIагъэуцох, чэщыми аркъыр ашъагъ. Ахэм пшъэ-дэжIыжъэу ябгъэхын фаер зы — щэнхэмкIэ яфитыны-гъэ (лицензиер) аIыхыгъэ-ныр ары.

АР-м хэгъэгъу IоцI Iоф-хэмкIэ и Министерствэ изэ-фэхысыжхэм кызырагъэ-лэгъуагъэмкIэ, илъэсэу кы-хъагъэм иапэрэ мазэ ешъуа-гъэхэм зэрэхэщэгъэ бзэджэ-шлагъэхэм япчъагъэ процент 47-кIэ нахыбэ хъугъэ, ыпэ-кIэ хъапсым дэсыгъэхэм зэрэхэщэгъэ бзэджэшлагъэхэм япчъагъэ процент 68-рэ хэ-хъуагъ. Мэзаем иапэрэ ма-фэхэм зыныбжы имыкIу-гъэхэм ахэхъуагъ.

2012-рэ илъэсыр пштэмэ, фитыныгъэ ямыIэу Адыгеим исыгъэ нэбгырэ 12-р кызди-кIыгъэхэм агъэкIожыгъэх.

Правительственнэ комис-сиехэм ахэтхэр нэмыкI Iо-фыгъохэми ахэплъагъэх, унэшхо гъэнэфагъэхэри ашIы-гъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Федэ лымыхъухэрэр джы еклIэлэщтых

Мыекьуапэ игупчэу Лениным ыцIэ зыхъырэм непэ пчэдыжым сыхъатыр 9-м кышхэгъэжыагъэу мафэм сыхъатыр 12-м нэс шIу-шIэ Иофтхъабзэ щэкIо. ШIоигъоныгъэ зилэ пстэури гупчэм къекIолIэнышъ, лыы ытын ылъэ-кIышът.

Лыы зыщатырэ станциеу Мыекьуапэ дэтым Иофтхъабзэр зэхышагъ. Ащ иврач шъхъалэу ЦуукI Малыч тызэрэщигъэгъо-загъэмкIэ, лыы зытышътхэм зэ-кIэми мэфитIум загъэпсэфынэу справкэхэр аратышътых, пкIэ хэ-мылэу агъэшхэщтых.

— Цыфым лыыр хэтшыным ыпкIэ тыуплэкIушът, ипсау-ныгъэ изытет зэдгъэшIэщт. Зэфъхысыжъхэм тагъэразмэ, ар донор хъун ылъэкIышът, зы-лытымышътхэри къахэкIышъ-тых, — къеIуатэ ЦуукI Ма-лыч. — ИлъэсыкIэр зедгъажь-рэм сыдигъокIи лыы зыты зы-шIоигъохэр макIэх, ау мыгъэ ащ

фэдэхэр шыIахэп Iломи хъушът. Ар хэбзакIэу къыдэкIыгъэм етэ-пхы, сыда Iломи цыфхэр ахъ-щэм нахъ фэагъэх. Иофтхъабзэ-хэр зэхатщэхэзэ цыфхэм ты-къаджэн тигухэлъ.

Шъугу къэтэгъэкIыжы, цы-фыр бэмышIэу симэджагъэмэ, е шъон пытэ ешъуагъэмэ лыы Iа-хырэн. Ау уахътэ тешIэу илъ-къабзэ зыхъужыкIэ ашътэ.

Лыы зыщатырэ станцием иIо-фышIэхэр тхъамафэ къэс район гупчэхэм макIох, фэдэ Иофтхъа-бзэхэр ащызэхашъх. Мэзаем и 27-м Хъакурынэхъаблэ Иоф ша-шIэнэу загъэхъазыры.

Лыы зытыхэрэм джы ахъщэ арамытыжыныу, агъашхэхэзэ ашIынэу унэшъуакIэ шыIэми, кыин хэфэгъэ цыфхэм адэлэпы-Iэнхэр зигухэлъхэу ар пстэури апэ изыгъузохэрэр мы Иофтхъа-бзэхэм зэрахэлэжъэщтхэм уицы-хъэ телъы хъушът.

ШХОНЧЫБЭШIЭ Рузан.

Хъазабым ищакIохэр къаубытыгъэх

Наркоманхэр зыщызэрэ-угъoirэ чIыплэ зэрэзэхаша-гъэм ыкIи наркотик зыхэлъ пкыгъохэр зэрашъщтыгъэм фэгъэхъыгъэ уголовнэ Иофыр Мыекьопэ гарнизон дзэ хы-кумым зэхифыгъ ыкIи ащкIэ унашъо ышIыгъ. Мыекьуапэ ыкIи Ермэлхъаблэ ащылэ гар-низонхэм ядзэ прокурату-рэхэм мыщ фэдэ уголовнэ Иофхэр зэхифынхэу Мыекьопэ гарнизон дзэ хыкумым фагъэхъы. Ермэлхъаблэ шыIэ гарнизонным иследственнэ отдел ыугъонгъэ материал-хэм адишътэу къалэу Кропот-кинрэ станицэу Кавказскм-рэ ащыпсэурэ нэбгыритIум уголовнэ пшъэдэкIыж ара-гъэхъыгъ.

2011-рэ илъэсым бэдзэо-

гъум кышхэгъэжыагъэу чъэ-пыогъум нэс мы нэбгыри-тIур зэгъусэхэу наркотикхэр цыфхэм арашъщтыгъ ыкIи ар зышагъэфедэн альэкIышът унэ хэхыгъэ арагъэгъоты-щтыгъ.

БэдджэшIэ купым хэты-гъэ бзылъфыгъэм сыдигъуи ышIышътыгъэ наркотикыр зы — «6-дезоксиколейн» зыфиIорэр ары. А уахътэм ащ игъусэгъэ хульфыгъэр унэм кыкIышътыгъ, къальэлплъэхэ-мэ ыуплэкIушътыгъ.

Наркоманхэм зэпхыныгъэ адырIэным фэшIэ сотовэ те-лефон ыкIи сим-картэ зэфэ-шъхъафхэр ахэм агъэфедэ-щтыгъ. НэбгыритIур зэрегу-пшысэщтыгъэхэмкIэ, бзэ-джэшIагъэу зрахъэрэр зыми

кымышIэнэу ары. Ау нар-кополицейскхэм зэхашэгъэ оперативнэ-лыыхон Иофтхъа-бзэхэм яшIуагъэкIэ хэбзэгъэ-уцугъэр зыукъогъэ нэбгы-ритIур къаубытынхэ альэ-кIыгъ. Зэрагъэунэфыгъэм-кIэ, зы хэлъхъагъум сомэ 500 ыосагъ. Зэрысыгъэхэ унэр къызалъыхъум, наркотикыр зэрыт мастэхэм бзэджащIэ-хэм яIэужхэр ателъхэу кыы-рагъотагъэх.

БэдджэшIагъэ зэрэзэра-хъагъэм нэбгыритIур еуцо-лэжыгъэх. Хыкумым уна-шъоу ышIыгъэм диштэу зы нэбгырэм илъэси 3,6-рэ, яIо-нэрэм — илъэси 4 хъапс аты-ральхъагъ. 2013-рэ илъэсым мэзаем унашъом кIуачIэ илэ хъугъэ. ПшъэдэкIыжыыр зы-кIэмыиным ушъхъагъу гъэ-нэфагъэхэри илэх: нэбгы-ритIуми сабый цыкIухэр апIу, джащ фэдэу зы нэбгы-рэр терроризмэм пэшIуе-клогъэнымкIэ Темыр Кавказ шъолырым шызэхашэгъэ хэушъхъафкIыгъэ Иофтхъа-бзэхэм ахэлэжыагъ, къэра-лыгъо тын лъапIэри кыфа-гъэшъошагъ.

• КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр

Лъэпкъ гумэкI

ДАХ-м игъэцэкIэкIо коми-тет изичэзыу зэхэсыгъо блэ-кIыгъэ шэмбэтым Налщык шыкIуагъ. ЗытегушыIэнхэу агъэнэфэгъэ Иофыгъохэм анахъ шъхъэIагъэр Сирием ис ти-лэпкъэгъухэу гумэкIыгъо хэ-фагъэхэм язытет.

Зэхэсыгъор кызылэузыхы-гъэр ДАХ-м итхъаматэу Сэ-хырэкьо Хъаути. Комитеты-кIэу Хасэм шызэхэшагъэхэм къатегушыIагъ ДАХ-м иапэрэ тхъэмэтэ гуадзэу Къэжарэ Ар-тур. Ахэр зэкIэмкIи 10 мэхъух: кьэралыгъо хабзэм ыкIи IэкIыб кьэрал организациехэм зэпхы-ныгъэхэр адэшIыгъэнымкIэ, Урысыем ыкIи IэкIыб адыгэ общественнэ организациехэр зэпхыгъэхэу зэдэлэжъхъанмкIэ, адыгэ информационнэ шъолыыр зейкI гъэпсыгъэнымкIэ, хэ-кужыым кьэзыгъэзэжыы зы-шIоигъо тилъэпкъэгъу хэхэ-хэм Иоф адэшIэгъэнымкIэ, адыгабзэм икьэухъумэнкIэ ыкIи адыгэ хъарыфылъэ зейкI зэхэгъэуцогъэным дэлэжъ-гъэнымкIэ, адыгэмэ ятарихъ зэхэт угъонжыгъэнымкIэ ыкIи кыдэгъэкIыжыгъэнымкIэ, адыгэмэ якультурэ, ягушъхэ-лэжыгъэ кьэухъумэгъэным-кIэ, ныбжьыкIэ политикэмкIэ, спортымкIэ ыкIи зеклонымкIэ, экономикэмкIэ ыкIи сатыу-шынымкIэ, лъэпкъ ыкIи дин организацие зэфэхъафхэм зэпхыныгъэхэр адэшIыгъэ-нымкIэ комитетых. Ахэм ашы-лэжъэщтхэри, пшъэдэкIыж зыхышътхэри агъэнэфагъэх. Сирием шыпсэурэ тилъэпкъэ-гъухэм IэпыIэгъу ягъэгъоты-гъэнымкIэ зэшIуахырэ Иофы-гъохэм язэфэхъысыж анахъ шъхъалэу агъэнэфагъэмэ ашы-щыгъ. А лъэныкъомкIэ гумэ-кIыгъоу шыIэнхэм къатегушы-Iагъ ДАХ-м игъэцэкIэкIо куп хэтэу, Сирием кыкIыжы-гъэ тилъэпкъэгъухэм ялIы-кIоу Орфан Барсек. Сирием ис

тилъэпкъэгъухэм я Адыгэ Хасэ итхъаматэу зэхэсыгъом хэлэ-жъэнэу кьэмыкIошъугъэм иджэпсалэу гъэцэкIэкIо куп-ным иIофшIэн факIорэм ар къеджагъ.

Орфан Барсек:

«Заор илъэситIу хъугъэу макIо, адыгэ нэбгырэ 50 фэ-диз ащ цаукIыгъ. Адыгэхэу Шам исхэр лъэпкъ заору кьэ-ралыгъом щыкIорэм хэща-гъэхэ мэхъух. Адыгэ чылэу 9 зэхакъутагъ. Хъумс заор нахъ лъэшэу щыкIуагъ. Ащ дэсыгъэхэм янахъыбэр Да-маск кьэкIожыгъэх. Алеппо (Хъалэп), Хъомс, Хъамаз апэ-блэгъэ адыгэ чылэхэм цыф адэсыжъэп. Тыркуем ис ти-лэпкъэгъухэм нэбгырэ мини-тIу зэрацэлэжыгъэ, Иорда-нием — минищмэ IэпыIэгъу цагъотыгъ, хэкужыым — нэ-бгырэ мин фэдизмэ агъэзэ-жыгъэ, Къэбэртэе-Бэлъ-къарымрэ Адыгеимрэ шъхъае-гъэзылэ цагъотыгъ. Зыгъэ-псэфылэхэм нахъыбэр ачIэс, чылагъохэм унэ ащызыщэ-фыгъэхэри къахэкIыгъэх. Тилъэпкъэгъухэу гъуэзэжъо-гъу хэфагъэхэм якьэцэжыын нахъ лъыкIотэным фэшI, УФ-м и Къэралыгъо Думэ,

нэмыкI кьэралыгъо къулы-кьухэм ДАХ-м зафигъэзэнэу тыцэгъугъы.»

Зэхэсыгъом къекIолIагъэ-хэм яшIошI зэфышъхъафхэр кьыралотыкIыгъэх.

Шыгъэлыгъо Ваджыд — Тыркуем шызэхэщэгъэ Кавказ Хасэхэм я Феде-рацияе итхъамат:

«Заор зэрэклIошът охътэ пчъагъэр зыми ышIэрэн. Фи-тыгъуаджэу кыкIыжыгъэхэм (беженцэ статус зилэ-хэр) япIалъэ икIынышъ, ха-бзэу цыIэмкIэ, илъэскIэ агъэ-зэжыын фаеу хъушът. Ти-лэпкъэгъоу Сирием щыпсэ-ухэрэм зы гъогу яIэр — хэ-кужыым кьагъэзэжыын фае. Ахэм яIофхэм язэшIохын хэ-кур лъыплъэн фае. ИщыкIэ-гъэ амал пстэури рахъыллэу кьэралыгъо къулыкьухэм адэ-лажээхэмэ, гумэкIыгъохэр дэгъэзыжыгъэ хъушътых.»

Сэхъырэкьо Хъаути — ДАХ-м итхъамат:

«КъэкIожыыхэрэм Iэпы-Iэгъу афэхъугъэным пae КъБР-м и Лышхъэу Къа-нэко Арсен цунашъокIэ къу-лыкьу зэфышъхъафхэр зэп-хыгъэ гупчэ Налищык кышъы-

зэIуахыгъ. Унэхэр кызыфащэ-фыгъэхэр ахэтых. Сабыеу кьэкIожыгъэхэр урысы-бзэкIи адыгабзэкIи рагъа-джэх. НыбжьыкIэхэр ап-шъэрэ еджанIэхэм ачIагъа-хъэх. Къанэко Арсен ежъ имылыкьукIэ бэмэ IэпыIэгъу афэхъу.»

Нэгъур Зиор — ИорданиемкIэ ДАХ-м игъэцэкIэкIо куп хэхъэ:

«Иорданием щыпсэухэ-рэмкIэ Сирием кыкIыжыгъэу кытхэхъажыгъэхэм зэрэ-фэлэкIэу IэпыIэгъу тафэхъу. Нэбгырэ минищэу талъэны-къокIэ гъунапкъэр кызытэ-зычыгъэхэм ащыщэу нэбгы-рэ минитIур яIахъыл-бла-гъэхэм якIолэжыгъэх, нэ-бгырэ миныр Хасэм иIэпыIэ-гъукIэ щыIэх. ТыгукIэ тафэ-гузэжъо, Сирием ис тилъэ-пкъэгъухэм IэпыIэгъу икьу агъотыным пae ДАХ-м нахъ чанэу Иоф ышIэн фый.»

Нэпсэу Нихъад — ИзраилькIэ ДАХ-м игъэцэкIэкIо куп хэт:

«ДАХ-м икьыкIэлъыкIорэ зэхэхэ Москва царэшI — ащ дэт къулыкьухэм тит-хылхэр занкIэу ятхъылэщт. Жъалымыгъэ ин Сирием щы-зэхэхэ. ХъаIуанэхэм афэдэу цыфхэм ашъхъэхэр ащыпа-упкIых. Тэ Урысыем тыри-цыф, ащ ихабзэхэр дгъэцэ-

кIэнхэ фае. Тилъэпкъэгъумэ таделэ тшIоигъомэ, нэмыкI шIыкIэ щыIэп.»

Сэхъырэкьо Хъаути — ДАХ-м итхъамат:

«ФедерациемкIэ Советым зэкъош республицимэ ялIы-кIохэр хэтых. Ахэм унашъо-хэр яхъыллагъэу Иофыр лыы-гъэкIотэгъэн фае. Общест-веннэ организациехэм яIоф упчIэхэр къалэтыныр. Къэра-лыгъо къулыкьухэм джэуап-хэр къарэтэжъ. Сенаторэу тилэхэм упчIэхэр ятэжъу-гъэхъыл.»

Адыгеим ылъэныкъокIэ Си-рием кыкIыжыыхэрэм Iэпы-Iэгъу ягъэгъотыгъэнымкIэ щы-зэшIуахыхэрэм кIэкIэу къате-гушыIагъ МэщфэшIу Нэдждэт. Республикэм и Лышхъэ ына-Iэ тетэу зэхашэгъэ IэпыIэгъу купым Иофыгъоу зэшIуихыхэ-рэм яшIуагъэкIэ кьэкIожы-гъэхэр адыгэ чылагъохэм зэра-дэтIысхъажьхэрэм ар кытегу-щыIагъ.

ЯтIонэрэ Иофыгъо инэу зэхэ-сыгъом зыщытегушыIагъэхэр Урыс-Кавказ заор зауыгъэр илъэсишъэрэ шъэныкъорэ зэ-рэхъушътым ехъулэу зэшIо-хыгъэн фаеу ДАХ-м ыгъэнэ-фэгъэ Иофтхъабзэхэр ары. Ахэм къатегушыIагъ ДАХ-м игъэ-цэкIэкIо куп хэтэу, гъэзетэу «Адыгэ псалъэм» иредактор шъхъалэу ХъашIуцIэ Мухъэ-мэд. Кавказ заом илъэхъан

Картэхэм шъуафэсакъ

Банкхэм къатырэ картэхэм япхыгъэ бзэджэшлагъэхэр аужыр-рэ уахтэхэм нахьыбэ хуугъэх. Цыфхэм сакъыныгъэ къызы-хагъэфэнэу полициер мыззу-мытлоу къалъагъэхэ нахь мыш-ми, хьоршэрыгъэу къадызэра-хьэрэм зыкырагъэгъащ. Ма-ры мы илъэсыр къызыхагъэм къышчыулагъэу АР-м хэгъэгу клоцлофхэмкIэ и Министерствэ ащ фэдэ бзэджэшлагъэу ыгъэ-унэфыгъэр пшIы пчъагъэкIэ къэплъытэм хууш. Джырэб-лагъэ зы мафэм кыкIоцI тIо-гъогогъурэ ащ фэдэ шыкIэм те-тэу къатыгъуагъэх. ЗэмкIэ Джэ-джэ районым ис хуульфыгъэу илъэс 33-рэ зыныбжыр ары къышчышыгъэр, ятлонэрэр Те-уцожь районым цIэпсэу.

БзэджашIэхэм шыкIэу агъэ-федэрэр зы пIоми хууш. Апэ-рапшIэу банкым къыритыгъэ картэр ыгъэфедэн ымылъэкIынэу зфашыгъэу кызыцилорэ къэба-рыр цыфым исотовэ телефон къэкIо. Ащ къыкIэлъыкIоу зэрэеклоцт шыкIэр итхагъэу къыфагъэхьы. Картэр зыер зафытеокIэ, бзэджашIэхэм опе-рация зэфэшхьафхэр рагъэ-

шых. Ащ нэужым икартэ ахь-щэу илгыр рахы.

Ащ ыпкIэ кыкIыкIэ хэгъэгу клоцлофхэмкIэ Министерствэм ипашхэр банкхэм якъутамэу Мыекъуапэ дэтхэм ялIыкIохэм джырэблагъэ алуIэгъагъэх. Об-щественнэ шынгъончъагъэр къэухьумэгъэным фэгъэзэгъэ полицием ипашхэр Геннадий Бере-зиным цыфхэм картэхэр зра-гъэфедэн фаер, къызыраухъу-мэцт шыкIэр икIоу банкхэм зэрамылорэм ыпкIэ кыкIыкIэ ащ фэдэхэр къашхьагъэх ылы-тагъ. ХэкIыпIэу иIэхэм зате-гушхьагъэу ыуж, картэхэм зэра-фэсакъышхьагъэу шыкIэхэр къыз-цилорэ тхыгъэхэр зэдагъэхьа-зырынхуу рахъухьагъ. Цыфэу кар-тэр къызылузыхьхэрэм ахэр ара-тышхьагъ.

Ащ фэдэ бзэджэшлагъэу зэра-хьэхэрэр нахь макIэ хьунхэм фэшI цыфхэм нахьыбэу сакъы-ныгъэ къызыхагъэфэнэу, телефо-ным тхыгъэ къэбар къэкIуагъэмэ апэрапшIэу банкым теонхуу, гъэпIагъэ зэрэхэлтым егуцафэ-хэрэм 02-м зыфагъэзэнэу поли-циер джыри зэ псэуэми къа-лъэIу.

Тигъомлапхъэхэр дунэе шапхъэхэмкIэ

Гъомлапхъэхэм яа 20-рэ дунэе къэгъэлыгъэонэу «Про-дэкспо-2013»-рэ зыфилорэр Москва къышчызIуахыгъ. IэкIыб къэралыгъэ зэфэшхьафхэм ыкIи Урысыем яхьы-мэтшIэпIэ мини 2 фэдиз ащ хэлажэ, Адыгеим ихьызмэт-шIэпIитIуми зыкышчагъэлыгъагъ.

Тиреспубликэ имызакъоу, чIыпIэ чыжыкIэхэми ащызыл-шIэгъэ бжыныф цыгъум идэгъугъи, ТэхьугъымыкIоу рай-оным иконсервышI хьызмэтшIаплэмэ ащыц къыдыгъэкIырэм иIэшлугъи къэгъэлыгъэоным къекIуалIэхэрэм зэхашIэн альэкIышхь.

«Экспоцентр» зыфилорэ къэгъэлыгъэонIэ гупчэр, УФ-м мэку-мэщымкIэ и Министерствэ, Москва иправительствэ ыкIи УФ-м и Сатыу-промышленнэ палатэ Иофтхьабзэм изэхэщакIох.

Урысыемрэ ТыгъэкъокIыпIэ Европэмрэ ядунэе форумэу «Продэкспо» зыфилорэр гъомлапхъэхэмрэ шьонхэмрэ альэ-ныкIокIэ илъэс къэс зэхашхэр анахь Иофтхьабзэ шьхьалIэхэм ыкIи анахь мэхьэнэ ин зэрэтыхэрэм ащыц. Къэралыгъом гъомлэпхъэшIынымкIэ ихьыоньыгъэхэр ащ къэгъэнафэх.

Урысыем ишIолгыр зэфэшхьафхэм ыкIи IэкIыбым арыт къэлэ 1100-рэ фэдизмэ къарыкIырэ нэгырэ мин 50-м ехуу илъэс къэс къэгъэлыгъэоным къекIуалIэ. ЯдэгъугъэкIэ шп-хьэшIухэм адиптэрэ гъомлапхъэхэу Урысыем къышчапхьхэрэу цIаплэхэм атыханхэм фелорышIэзэ «Продэкспор» лъэпкэ про-ектхуу къэралыгъом игъэфедакIохэм ящыIэныгъэ нахьышIу шIыгъэным тегъэпсыхьагъэр егъэцакIэх.

Мы мазэм и 15-м нэс къэгъэлыгъэоньр клоцт, тыхьызмэт-шIаплэхэмкIэ зэфэхьысыжыкIэр лIыкIохэм къадгъэIотэщтых.

Журналистхэр къэухьумэгъэн-хэм фэшI

Цыфыбэ зыщызэрэугъоирэ Иофтхьаб-зэхэм ыкIи зэо зэфэшхьафхэр зыщыкIорэ чIыпIэ «стырхэм» журналистхэр ащылэхэ хьумэ хуушхьафкIыгъэ теплэ зилэ шъуа-шхэр ащыгъынхэ фаеу депутатэу Борис Резник УФ-м и Къэралыгъэ Думэ гупшысэ къыхилхьагъ. Ар зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ Министер-ствэм игъоу ылытагъ ыкIи а Иофгъом хэл-лэх.

— Джырэ уахтэ къэбарлыгъэIэс амал-хэм яИофшIэхэм (хуушхьафкIыгъэу къэухьумэгъэнхэмкIэ) «Пресса» зыгетхэгъэ ныбалэхэр ыкIи пIэIурыдзэхэр агъэфедэх. Арэу шьтми, нэмькIэ къулыкIухэм мыщ фэдэ шъуашхэр ащыгъэу бэрэ зэрэплэ-гъурэм къыхэкIыкIэ, ахэр зэхэпфынхэмкIэ, журналистхэр къахэбгъэщынымкIэ хэбзэхьумэкIо къулыкIухэм кIын альэгъу, — къыхэгъэщы Б. Резник.

Ащ зэрилгытэрэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащагъэфедэрэ шхьонIащы зилэ зикI пIэ-Iурыдзэхэр Урысыеми щыштэгъэн фае.

КИАЭ Фатим.

• Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр •

адыгэхэр ячIыгу зэрэрафы-гъэхэм фэгъэхьыгъэ докумен-талнэ фильм тыхыгъэныр, Баг-рат Шинкубэ ыкIи Михаил Лохвицкэм ятхыгъэмэ ате-хыгъэ спектаклэхэр гъэуцу-гъэнхэр, КъБ-м, КъЩ-м ыкIи Адыгэ Республикэм ятелера-диокомпаниехэм, «Нарт-ТВ-м» зэкIэлъыкIоу къэтынхэр аща-гъэхьазырынхэр, Урыс-Кавказ заом хэкIодагъэхэм яшIэжэ фэгъэхьыгъэ саугъэтыр Мые-къуапэ къышчызIуахыгъэныр, адыгэмэ ятарихэ фэгъэхьыгъэ тхылхэр къыдыгъэкIыгъэнхэр, зэхэт лъэпкэ гъэзет номерхэр къыхэутыгъэнхэр, шIэжэ Iэпэ-щысэхэр ягъэшIыгъэнхэр агъэ-нэфэгъэ Иофыгъэхэм ащышхь. Ахэм хэжыныгъэу афэшIыгъэн фаеу альгытэхэрэу къыкIэлъы-кIорэ зэлукIэгъум къырахьы-лIэнэу унашъо зэдаштагъ. Кав-каз заор зауыхгъэр илъэсишхэ-рэ шъэныкIорэ зышхьхуэрэ илъэсым Шъачэ шырагъэкIо-кIышхь Олимпиадэм фэгъэхьы-гъэу УФ-м ФедерациемкIэ и Совет ыкIи Дунэ Олимпийскэ комитетым афагъэхьышхьт джэ-псалхэр зэхэсыгъом щаштагъ. Олимпиадэр зыщыкIошхьт адыгэмэ ячIыгуу зэрэщыты-гъэр, адыгэ лъэпкэ тарихьым къыхэфэгъэ тхьамыкIагъом ишIэжэ къэралыгъом иIэ-шхьхэтетхэм зэрагъэлыаплэрэр къахэщэу Олимпиадэр зэхэ-щэгъэным зэрэщыгугъыхэрэу джэпсалхэм шыхэгъэунэфы-кIыгъ. Мы ИофыгъомкIэ зи-еплIыкIэ нахь къыхэщыгъэр

Республикэ Адыгэ Хасэм итхьаматэу Бэгъушхэ Адам:

«ДАХ-м ишIэрылгъэу зыфи-гъэуцужьыхэрэр нахь къэгъэ-нэфэгъэнхэ фае. Лъэпкэгъэ-кIод политикэр ядэгъэштэнэу арымэ — ар къыкIышхьтэп. Аитэщит Адыгеир инагъэкIэ Урысыем фэдэу, Урысыер Адыгеим фэдэу зыхьхуэрэм. Адэ сьд тызкIэдэон фаер? Олимпиадэр — спорт Иоф, ащ тыхэхьанышхь зэдэгъэфэ-жьыныу цытэп, тьспорттив-нэ организациен. Культурнэ екIолакIэу тыхэлэжьышхьт тэIоми, тыкультурнэ органи-зациен. Тыобщественнэ органи-заций. Политикэр мыщ къызышхьагъэр Олимпиа-дэр зыщыкIошхьт чIыпIэм урымхэр, ермэлхэр исыгъэх алуи тэ тIлэ къызэрэрамы-луагъэр ары. Ащ къыкIырэр адыгэ этносыр Кавказым хьмытыжьыныу цыгъэгъыхуу ары. Джары афэтыдэ мы-хуушхьт. Культурнэ про-граммэм тыхьмытми сэ сшхьэкIэ сырыраз. ТицIы-фышхьхэ зыщыфэхьыгъэм ты-къашъоу, тыуджэу тимыт-мэ нахьышхь. Ау «мыр адыгэ-мэ ячIыгуу, Кавказ заом къе-лыжыгъэхэр джыри цIэпсэ-ух» аIомэ, джэащ сырыраз. Джары тызкIэдэон фаер.»

Адыгэ, Къ-Б, Къ-Щ респуб-ликхэм ялIыкIохуу УФ-м Фе-дерациемкIэ и Совет хэтхэм ащышхь зы нэмьIэми ДАХ-м игъэцкIэкIо куп иIофшIэн мы-зэгъэгум хэлэжыагъэп. Сирием ис тильэпкэгъэхэр заом къыхэщыжы-гъэнхэм, Шъачэ 2014-рэ илъэсым шыкIошхьт Олимпи-адэм афэгъэхьыгъэ упчIэхэри ДАХ-м къышчагъэтыхь ныIэп. Ахэм джэуапэу афэ-хуушхьт зылэ ил-хэр къэралыгъэ къу-лыкIухэр арых.

ТЭУ Замир. АР-м изаслуженнэ журналист.

Сурэтхэр тезыхы-гъэхэр Ныбэ Анзор.

Чэзыур нахь макIэ хьуным пае

КIэлэцIыкIу IыгыпIэм зиса-бий езыгъымэ зышIоньгъоу чэ-зыум хэтым ипчъагъэ къы-щыкIэрэп. Ар Адыгеим имы-закъоу зэрэ Урысыеи зышIо-мыхыгъэ Иофыгъоу къэнэжы. Илъэс зытIушхь хуугъэу респуб-ликэмкIэ чэзыум хэтэр минип-шым нахь макIэ хуурэп. Ау ащ зыкIыжымыкIырэр чIыпIаплэхэр къызэрэзIуамыхуэрэм паеп, къызылуахуэрэр зэрэмакIэм пай. Илъэсыбэхэм къаIоцI кIэлэ-цIыкIу IыгыпIэхэр ащэжы-гъэх, атыжыгъэх сабыеу къэ-хуурэр зэрэмакIэм къыхэкIэу. Джы сабыр нахьыбэу къэхуу хуугъэ, ау чIэнагъэр игъэкъу-жыгъуау.

Иофыгъом изэшIохын АР-м и ЛIышхьхэ инэплээгъу ри-гъэкIырэп. Министрэхэм я Ка-бинет иунашъокIэ гъэсэны-гъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ Мини-стерствэм амалэу шьIэр егъэ-федэ. Иофтхьабзэу зэшIуахы-хэрэм яшIуагъэкIэ сабийхэм чIыпIэхэр къараты, ау чэзыум хэтым ипчъагъэ къыщыкIэрэп.

Джы ар нахь макIэ хьуным пае АР-м гъэсэныгъэмрэ шIэ-ныгъэмрэкIэ и Министерствэ гъэсэныгъэмкIэ район ыкIи

къэлэ гъэлорышIаплэхэр къы-хыгъэлажыгъэхэзэ, программэу «дорожная карта» зыфилорэр зэхигъэуцуагъ. Илъэси 3-м къышхьгъэжыагъэу 5-м нэс зы-ныбжэ сабийхуу чэзыум хэт-хэр нахь макIэ шIыгъэным ар фэлэжышхь. Программэр 2013 — 2015-рэ илъэсхэм ателытагъ, ащ къыхеуытэх кIэлэцIыкIу IыгыпIэу ашIыгъэхэмрэ икIэ-рыкIэу ащ тегъэпсыхьагъэу кIащыкIыжышхьтхэмрэ. А «до-рожнэ картэм» къызэрэдилгы-тэрэмкIэ, 2016-рэ илъэсым еху-лIэу сабий 5150-мэ чэзыур къанэсышхь. Ар процент 44-кIэ нахьыбэу неплэ ащ фэдэ ныбжэ зилэу чэзыум ежэрэм нахьы. Программэр гъэцкIагъэ хьумэ УФ-м и Правительствэ къы-гъэнэфэгъэ палтэм ехулIэу пшъэрылхэр гъэцкIагъэхэ хуушхьт къодып, сабыеу къэ-хуурэр нахьыбэу зэрэхуэрэм елытыгъэуи икIун фае.

«Дорожнэ картэкIэ» зэджэ-гъэхэ программэм къыхуыб-тэу тапэкIэ ашIэнэу лъэныкIоу зэфэшхьафхэр агъэнэфэгъэх. Ахэм ащышхь къэралыгъо-муниципальнэ еджэпIэ чIэхьэ-гъу гъэсэныгъэм хэжыныгъэ

егъэшIыгъэныр. Ащ ишIуагъэ-кIэ чIыпIэ 665-рэ шьIэ хуушхь. ТапэкIэ кIэлэцIыкIу IыгыпIэу шьыгъэу, етIанэ еджэпIэ е нэ-мыкI ИофшIаплэ ашIыжы-гъагъэхэр къаIыжыжыгъэнхэр. Ащ ишIуагъэкIэ чIыпIэ 945-рэ къызылуахышхь. ЕджэпIэ унэхэр кIэлэцIыкIу IыгыпIэу зэрэшIы-жышхьтхэм ишIуагъэкIэ, сабий 1030-мэ чэзыур къанэсышхь.

Ащ фэдэу къалэу Мыекъуа-пэ дэт кIэлэцIыкIу IыгыпIэхуу NN 4-м, 8-м, 10-м, 34-м ыкIи 56-м, Мыекъопэ районымкIэ кIэлэцIыкIу IыгыпIэхуу NN 5-м, 16-м, 21-м, АдыгэкъалэкIэ NN 3-м ыкIи 2-м Iахьтэдэу группэхэр къащызIуахышхьтхь. Мыекъуапэ дэт кIэлэцIыкIу IыгыпIэхуу NN 11-п, 19-п, 38-п икIэрыкIэу зызэтырагъэпсы-хьажыкIэ чIыпIэ 750-рэ шьIэ хуушхь. Теуцожь районымкIэ ПэнэжыкIуае дэт кIэлэцIыкIу IыгыпIэу N 1-мрэ Кошхьэб-лэ районымкIэ селоу Вольнэм дэтымрэ къазэрапашIыхьа-жышхьтхэм ишIуагъэкIэ сабий 275-рэ чэзыум хэкIышхьт. КIэлэ-цIыкIу IыгыпIэхэр кIэу аща-шIышхьтхь къалэу Мыекъуапэ, Джэджэ, Мыекъопэ ыкIи Шэ-уджэн районхэм.

ЕджэпIэ чIэхьагъу гъэсэны-гъэмкIэ мыкIэралыгъэ секто-рыри нахь агъэфедэнэу рахъу-хьагъ.

Гухэлэу яIэхэр зэшIохы-гъэнхэм пае мылькIушхо неплэ республикэм ищыкIагъ. ЧIыпIэ бюджетхэм а Иофыгъом изэ-шIохынкIэ акIуачIэ икIушхьтэп. 2011 — 2015-рэ илъэсхэм ате-лытыгъэ программэу «Разви-тие образования» зыфилорэм къыдилгытэрэ мылькIури ащкIэ макIэ. Арышхь, гухэлхэр гъэцкIэнхэм пае АР-м и Пра-вительствэ Урысые Федераци-ем гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэм-рэкIэ и Министерствэ зыфигъэ-загъ мы Иофыгъом пэлухьащт мылькIур федеральнэ бюдже-тым къытIушхьным пае.

СИХЪУ Гошнагъу.

Унашъоу шыIэр ыгъэцэкIагъ

Мыекъяуапэ шыпсэурэ унэ-гъуитIум азыфагу кытэджэгъэ зэмызэгъыныгъэр хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкIу и ГъэIорышIапIэу Адыгеим шыIэм и МыекIопэ къэлэ от-дел ипристав-гъэцэкIако зэхи-фыгъ. Шапхъэхэм адимыштэу зы гъунэгъум кышыIыгъэ унэр адрэм идэпкъ метрэкIэ пэчы-жагъ ныIэп. Хъульфыгъэм унэу ышIыгъэм изыдэпкъ риуты-жынышъ, шапхъэхэм адиштэу а чIыпIэм метри 3,5-кIэ Iу-кIы-нэу хыкумым унашъо ышIыгъ. Ар шIокI имыIэу ыгъэцэкIагъ.

Ау гъунэгъухэр ащ къезэгъы-гъэхэп, метрэ пчыагъэу узэрIу-кIын фаеу хэбзэиухъагъэм кыгъэнафэрэр ятIонэрэм ымыгъэцэкIагъэу алытагъ. Ащ кыхэкIыкIэ шыхъатхэр шытхэу хыкум пристав-гъэ-цэкIаком унэ дэпкъхэм язэп-чыжагъэ ышыгъ. Ащ кызыз-

ригъэлъэгъуагъэмкIэ, унэр зыер метри 3,5-кIэ дэпкъым кIэлъырыкIынэу шытыгъэмэ, метри 3,7-кIэ Iу-кIыгъ, унашъоу шыIэр ыгъэцэкIагъ.

Хэукъоныгъэхэр дагъэзыжыгъэх

Кошхъэблэ районым ит гурыгъ еджапIэхэм ашыщ информати-кэмкIэ икабинетрэ кIэлэеджа-кIохэм яшыгъынхэр зыщызэ-блахурэ чIыпIэмрэ шапхъэхэм адимыштэу зэрэщытыгъэхэм кыхэкIыкIэ ахэр зэтырагъэп-сыхъанхэ фаеу прокуратурэм унашъо ышIыгъагъ. Хэукъоны-гъэхэр псынIкIэу дагъэзыжы-нхэ фэягъ, ау ар пашэхэм агъэ-цэкIагъэп. Хыкум приставхэр мы Iофым изэхэфын зыфежъ-хэ нэуж ныIэп мы лъэныкъомкIэ еджапIэм иадминистрация Iоф ышIэнэу зыригъэжъагъэр, охъ-таби темышIэу кытефэрэр зэ-шыуихыгъ.

ИофшIэным имэхъанэ зыкъегъэлэтыжыгъэным фэшI

Адыгэ Республикэм ипроф-союзхэм яобъединениерэ Уры-сыем и Трудовой партияе ишъо-лыр къутамэрэ кIэщакIо фэ-хъухи, «Моя трудовая дина-стия» зыфиIорэ зэнэкъокъу зэ-хашагъ. Мы Iофтхъабзэр рес-публикэм шагъэнэфэгъэ проек-тэу «Трудовая слава Адыгеи» зыфиIорэм хахъэ. АщкIэ зэхэ-щакIохэм пшъэрылIэу зыфа-гъэуцужыкхэрэм ашыщы Адыгеим шыпсэухэрэм Iоф-шIэнымкIэ ягъэхъагъэхэр та-рихъ шIэжъ яIэу къэухъумэгъэ-ныр ыкIи обществом IофшIэ-ным мэхъанэу шыриIэм зыкъе-гъэлэтыгъэныр.

Зэнэкъокъум хэлэжъэнхэ алъэкIыштых унагъохэу зы предприятием Iоф шызышIэхэ-рэр ыкIи илIэс 50 фэдизрэ а зы Iофыр зыгъэцэкIагъэхэр.

— Зэлэкъогъу IофшIако-хэр — дышгъэ фонд ыкIи сыд фэдэрэ предприятия изыпкъ-

итыныгъэ зыфэдэр къагъэ-лъагъо. Аужырэ уахътэм зэ-лэкъогъу IофшIакохэр не-пэ анахъэу зыхэплэгъоштыхэр хэбзэ IофышIэхэр ары, ахэм анахыбэхэм яIофшIэпIэ чIы-пIэхэр яIахылхэм афагъэ-шъуашэхэ хъугъэ. IофшIако династием ыльэныкъокIэ хэ-бзэ шIагъоу тIагъэхэр тIэ-кIэзыжыгъэх, ащ кыхэкIэу тинахыжъхэм ясэнэхъаткIэ шIэныгъэу ыкIи Iэпэлэсэныгъэу алэкIэлыгъэхэр зыми имыш-кIагъэхэу къэнагъ. Мы Iоф-тхъабзэмкIэ мурадэу тилэр зэ-лэкъогъу IофшIакохэм алъэ-ныкъокIэ шэн-хэбзэ дахэхэу тIагъэхэр къэлэтыжыгъэныр ары, — кыIуагъ Урысыем и Трудовой партияе ишъолыр къутамэ ипашэу Шыу Заурбек.

АР-м ипрофсоюзхэм якоор-динационнэ совет ипашэу Ни-колай Суховоим кызырIуа-гъэмкIэ, IофшIако династием

фэгъэхыгъэ анахъ очерк дэ-гъухэр «Трудовая слава Ады-геи» зыфиIорэ тхылыгъэу кы-дагъэкIырэм кышыхаутышт.

Iофтхъабзэм хэлажъэ зышIо-игъохэм IофшIако династием хэтхэм зэкIэми ащIэ-алъэкъуа-цIэхэр, Iахылыныгъэу зэфы-ряIэр, илIэс пчыагъэу Iоф зэрашIагъэр, яIэнатIэ зыфэдэр, бгъэхалъхъэу, цIэ лъапIэу яIэхэр, джащ фэдэу АР-м со-циальнэ-экономическэ хэхо-ныгъэхэр ышIынхэмкIэ шIуа-гъэу яIэхэр кызыIотыкIырэ тхыгъэхэр кырахыллэнхэ фае.

Зэнэкъокъур гъэтхатэм и 1-м кышыублагъэу жъоныгъуа-кIэм и 1-м нэс кIошт. Ащ теклоныгъэ кышчыдзыхыгъэ-хэр жъоныгъуакIэм и 15-м, унагъом и Дунэе мафэ тефэу, агъэшIоштых.

КИАРЭ Фатим.

• КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр •

ПЕНСИЕХЭМКIЭ ФОНДЫМ ШЪУЩЕГЪЭГЪУАЗЭ

Къахэхъуагъ

IофшIэнымкIэ пенсиехэр мэзаем и 1-м проценти 6,6-у индексация ашIыгъэх. Къызыхэхъогъэ пенсиехэр ипIалъэм ехъулIэу ятыгъэнхэм фэшI Пенсиехэм-кIэ фондым Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэ иIофышIэхэм ищыкIэгъэ IофшIэн пстэури нахъ пасэу зэшIуахыгъ ыкIи пенсиехэр алъызыгъэлэсыхэрэ орга-низациехэм тхылхэр алэклагъэхъагъэх.

Индексация зэрашIыгъэхэм ишIуа-гъэкIэ тиреспубликэ пенсиер сомэ 502-рэ чапычи 3-кIэ нахыбэ шыхъугъ ыкIи сомэ 8617-рэ чапыч 47-м нэсыгъ. IофшIэнымкIэ ныбжыым телъытэгъэ пенсие гурытыр сомэ 9236-рэ чапыч 91-рэ мэху. Тиреспубликэ шыпсэурэ нэгъырэ мини 113-мэ япенсие нахыбэ хъугъэ. Пенсиехэм кызэрахэхъуагъэм кыхэкIэу ахэм апэуагъэхъащт мылI-кури сомэ миллион 61,5-кIэ нахыбэ шыгъэн фаеу шыт.

IофшIэнымкIэ пенсиехэм ятIонэрэу къахэхъошт мэлылIфэгъум и 1-м. Ар зыфэдишыхтыр ПенсиехэмкIэ фондым нэгъырэ телъытэ фэдэу кыIэклэхъа-гъэм елытыгъ. А пIалъэм ехъулIэу къэ-ралыгъо пенсиехэм, ахэм къахеубытэ социальнэ пенсиехэр, проценти 5,1-у къахэхъошт, зэтыгъо ахъщэ тынхэр (ЕДВ-р) проценти 5,5-у къаIэтыштых.

Хабзэ зэрэхъугъэу, Iоф зышIэрэ пен-сионерхэм япенсиехэр шышхъэлум и 1-м къафалытэгъыштых. Къэлогъэн фае пенсиехэм яхыллэгъэ Iофгыгъо пстэу зэрахъэхэрэ зытегъэсыхъагъэ-хэр цIыфыр зыщыщ шъолырым пен-сионерыр зэрэщыпсэун ылIэкIышт ахъ-щэ анахъ макIэу шагъэнэфэгъэм кышчымыкIэу пенсиер гъэпсыгъэныр ары. Iоф зымышIэрэ пенсионерым ипен-сие ащ нахъ макIэ зыхъукIэ социальнэ ахъщэ хэгъэхъожь фагъэуцу.

Шъугу

къэтэгъэкIыжы

ПенсиехэмкIэ фондым Адыгэ Рес-публикэмкIэ и Къутамэ цIыфхэм Iоф-шIэн язытырэ пстэуми агу къэгъэ-кIыжы шIокI зимылэ пенсие ыкIи ме-дицинэ страхованиехэмкIэ блэкIыгъэ 2012-рэ илIэсым яIофышIэхэм къафа-ллытэгъэ ыкIи атыгъэ тынхэм яхы-ллэгъэ отчетхэр мэзаем и 15-м нахъ класэ мыхъугъэу ПенсиехэмкIэ фондым

ичIыпIэ къулыкIухэм алэклагъэхъан зэ-рэфар. А отчетхэм ягъусэу нэгъырэ пэпчэ ехыллэгъэ къэбархэри къатын-хэ фае.

IофшIапIэм Iутхэр нэгъырэ 50-м ехъу-мэ, электроннэ шыкIэклэ ыкIи электр-оннэ-цифровой Iэпэклэдзэ иIэу отчетыр къаты. Адрэхэми Iофыр нахъ псынIкIэу зэшIохыгъэ хъуным ыкIи уахътэр хъа-улыеу амыгъэкIодыным фэшI электрон-нэ шыкIэр агъэфедэм нахышIу. Ащ пае тынхэр зытыхэрэ организацием ПенсиехэмкIэ фондым и ГъэIорышIа-пIэу организациер зыщытхыгъэ чIыпIэм Iоф шызышIэрэм а шыкIэм тетэу от-четхэр тыгъэнхэм ехыллэгъэ зэзэгъы-ныгъэ дишIынэу шыт.

ИмыщыкIэгъэ бырсыр кызыфама-ыхыжыным, тазырхэр амытынхэм фэшI, организацие пстэуми ипIалъэм ехъулIэу отчетхэр къатынхэу игъо афэ-тэлъэгъу.

КIэным иятыжыын лъагъэкIуатэ

ЯIахылхэу зидунай зыхъожыгъэ-хэм пенсиехэм апае мылIкоу зIуа-гъэкIэгъагъэр зыIу-кIэжыныгъэу щыт нэгъ-ырэ 20 тызыхэхъэгъэ 2013-рэ илIэсым ищылэ мазэ лъэлIу тхылхэмкIэ Пен-сиехэмкIэ фондым Адыгэ Республи-кэмкIэ и Къутамэ зыкыфагъэзагъ. А Iофым ехыллэгъэ унашъохэу ашIы-гъэхэм атегъэпсыкIыгъэу мы мафэхэм яхъулIэу пенсиехэм апае зIуагъэкIэ-гъэгъэ мылIкоу сомэ 236377-рэ зыIу-кIэжыныгъэу щытхэм аратыжыгъ.

Шъугу къэтэгъэкIыжы шIокI зи-мылэ пенсие страхованием тегъэпсы-кIыгъэу ашхъэ телъытэгъэ счетэу цIыфхэм къафызIуахыгъэхэм (хъуль-фыгъэхэу 1953-рэ илIэсым кыхъугъэ-хэм ыкIи ахэм анахъ ныбжыкIэхэм, бзылIфыгъэхэу 1957-рэ илIэсым къэ-хъугъэхэм ыкIи ахэм анахъ ныбжы-кIэхэм 2002—2005-рэ илIэсхэм; 1967-рэ илIэсым кыхъугъэхэу ыкIи ахэм анахъ ныбжыкIэхэу страховат ашIыгъэхэм 2006-рэ илIэсым кышыублагъэу) цIыфхэм фэдэу къахыжыгъэхэм те-гъэпсыкIыгъэу ахэр зыгъэлажэхэрэм афитырэ страховой тынхэр зыщызэ-

IуагъэкIэрэ Iахъ иI, джащ фэдэу гъэп-сыгъэ къэралыгъомрэ цIыфымрэ мылI-ку IахъкIэ зэдыхэлажэхъэхэз пенсиехэм апае мылIку зIу-гъэкIэгъэным ехы-ллэгъэ Программэм ежэ ишIоигъоны-гъэкIэ хэхагъэхэри.

IофшIэнымкIэ пенсием мылIку зыщызIуагъэкIэрэ Iахъэу иIэр фагъэ-уцуным нэмысыгъэу цIыфым идунай ыхъожыгъэмэ, ащ ышIэкIэ кызыз-Iуахыгъэ счетым мылIкоу шызыIуи-гъэкIагъэр цIыфыр шыIэзэ кIэныр зыIу-кIэжыныгъэу илIэлIу тхылIэ шигъэнэ-фагъэхэм къэралыгъом кыIахыжыын алъэкIышт. ЦIыфыр шыIэзэ зIуигъэ-кIэгъэ мылIкур зыIу-кIэжыныгъэу шытыр лъэлIу тхылIэ ымыгъэнэфагъэмэ, иIахылхэу кIэдэугъэхэм ащ зIуигъэ-кIэгъэ мылIкур аратыжы. Апэу ар зыIу-кIэжыхэрэм ашыщых илIыгъэхэр, ишхъэгъусэ, ятэ-янэхэр. Ахэм афэдэ-хэр кыкIэомыкIыгъэхэмэ, зидунай зыхъожыгъэм кыкIэныгъэ мылIкур ятIонэрэ купым кыхиубыгъэхэрэм: шы-хэм, ышыпхъухэм, итыжъ-ныжъхэм, ипхъорэлIыфхэм алоклэжы.

ЗыцIэ къетIогъэ мылIкур къаIыхы-жыгъэным фэшI страховат ашIыгъэ-гъэ цIыфым идунай зыхъожыгъэм ыуж мэзи 6 зытешIэкIэ лъэлIу тхылIэ за-фэбгъэзэн фае. ЗыгорэкIэ ипIалъэ икIы-гъэу цIыфым лъэлIу-кIэ зафигъэзагъэмэ, Урысые Федерацием ПенсиехэмкIэ ифонд рихыллэн фае зызафигъэзэн фэгъэ пIалъэр хыкумым зэригъэ-тэрэзыжыгъэр зыгъэнэфэр унашъо.

Пенсиехэм апае цIыфым зIуигъэ-кIэгъэ мылIкур къаIыхыжыгъэнымкIэ лъэлIу тхылым фэгъэхыгъэ (ятыжы-гъэным е лъэлIур шыгъэзыгъэным) унашъо ешIы страховат ашIыгъэгъэ цIыфэу зидунай зыхъожыгъэр зыщып-сэуштыгъэ чIыпIэм ПенсиехэмкIэ фон-дым икIулыкIэу шызэхъагъэм. Пен-сиехэм апае цIыфым зIуигъэкIэгъэ мылIкур ятыжыгъэным (ямыты-жыгъэным) фэгъэхыгъэ унашъоу ПенсиехэмкIэ фондым ышIыгъэм ико-пия унашъо зашIыгъэм ыуж мэфи 5-м кыкIоцI писмэ шыкIэклэ кыкIэ-лъэлIу-гъэхэм афагъэхы. ЗыIу-кIэжыныгъэу щыт цIыфым мылIкур Iэклагъэхъажы ащ ыгъэнэфэгъэ шыкIэхэм ашыщкIэ (связым ипочтэ къутамэкIэ е банкым кышчызыIуихыгъэ счетымкIэ) ыкIи унашъо зашIыгъэ мазэм кыкIэлъы-кIорэ мазэм ия 15-рэ мафэ нахъ класэ мыхъугъэу а Iофыр зэшIуехы Пен-сиехэмкIэ фондым ичIыпIэ къулыкIу.

ПенсиехэмкIэ фондым
Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэ
ипресс-къулыкIу.

Нахыбэ хъугъэх

ИкIыгъэ 2012-рэ илIэсым Адыге-им нэгъырэ мин 287-мэ зыщагъэпсэ-фыгъ. А пчыагъэр, 2011-рэ илIэсым егъэпшагъэмэ, процент 12-кIэ нахыб. Республикэм ит зеклон предприятие-хэм илIэсым Iофэу ашIагъэр зэфэп-хысыжыымэ, зеклон хызмэтым хэ-хъоныгъэхэр ышIыхэу зэрэригъэжъа-гъэр къэлъагъо.

Зызгъэпсэфынэу къэкIорэ цIыфхэм апагъохыгъэ фэлэ-фэшIэ зэфэшхъаф-хэм къаIэклэгъэ ахъщэр проценти 10-м нахыбэ хъугъэ, хъабылахагъэу атыхэрэм проценти 8 къахэхъуагъ.

АР-м зеклонымкIэ ыкIи зызгъэпсэ-фылIэхэмкIэ и Комитет кызырIо-рэмкIэ, зеклоным узгъэгугъэрэ лъэбэ-къухэр ышIыхэу зэрэригъэжъагъэр зэкIэм апэу зэпхын фаер зызгъэпсэ-факIохэр зэрысышт хъаIэщхэм яшын цIыфхэр нахъ тырагъэгугъуахъэхэу ыкIи Iэпылэгъу афэхъухэу зэрэхъугъэр ары. Джащ фэдэу, цIыфхэм зэрапэгъо-кIыхэрэм, кызырадекIокIыхэрэм къышагъаIэрэп. Зыщыгупсэфыхэрэ хъаIэщхэр ары зызгъэпсэфакIохэм кыыхахыхэрэ.

Республикэм ит зеклон предприя-тиехэмрэ туруператорхэмрэ яIофшIэн маркетингыр шагъэфедэу рагъэжагъ. Урысыем ичIыпIэ зэфэшхъафхэм Iоф ащызышIэрэ зекло агентхэмрэ опера-торхэмрэ зэпхыныгъэхэр адашIых, лъэныкъуитIумкIи фэдэу яIоф зэра-гъэпсыштым дэлажъэх. АР-м зекло-нымрэ зызгъэпсэфылIэхэмрэкIэ и Ко-митет зызгъэпсэфакIохэм Iоф адзы-шIэхэрэм апае егъэджэнхэр зэхещэх, ахэм яшIэныгъэхэм зэрахагъэхъоштым пыл.

Адыгеим нахыбэу цIыфхэр къе-щэлэгъэнхэм тегъэпсыхъагъэу Ко-митетыр зеклон къэгъэлъэгъон зэфэ-шхъафхэм ахэлажэ, республикэм зышчыгъэпсэфынэу укIакомэ, кызы-щыпкIухъан ыкIи узэпIтын чIыпIэ дэ-хабэ зэриIэр арегъашIэ.

(Тикорр.).

Адыгеир зэман пасэхэм кьашегъэ- жьагъэу

370-рэ ильэс. Синдхэмрэ мыутхэмрэ гунхэр кьахуи зэхагъэтэкъуагъэх, хэкужэ ашыгъэх.

«Ижырэ Синдикэр»

Я 5-рэ лэшлэгъу. Гьурджыпшэу Вахтанг Горгасала адыгэхэм чыристан диныр кьахилхьанэу регъажьэ. Адыгэхэм ялэкъо шылэкъэ-псэукъэ кьызыщыхлэгъэ уахтэм ар тефэ.

Гьурдж советскэ энциклопедииер

Я 6-рэ лэшлэгъу. Чыристан диныр адыгэхэм кьахэхэ, ар агъэфедэу (алэжъу) рагъажьэ. 536-рэ ильэсым Ныджэпсыхьо инэкпэ (Тюпсэ район) Иут кьалэу Никопсис епископ (динлэжъ) шырылэ мэхъу.

«Ставрополь губернкэ ведомостхэр». 1859-рэ ильэс

Я 7-рэ лэшлэгъу. Пшызэ шьолыыр ис адыгэхэр агъэпшылынхэу фаехэу хазархэр ахэм бэрэ кьапэуцужьых.

Кубанскэ сборникыр. 1918-рэ ильэс.

821—823-рэ ильэсхэр. Фома Славяниновыр япашэу, цыф жьугъэу зыкъэзылэгъэхэм ахэтхэу, зиххэр (адыгэхэр) Византием ипачьыхьэу Ятлонэрэ Михаил пэуцужьых.

«Урыс тарихь сборникыр». 1843-рэ ильэс.

КЪЭРЭЩЭЕ-ЩЭРДЖЭС РЕСПУБЛИКЭР

Сабыйхэм апай

Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм икьэлэ шьхьалэу Черкесскэ спортивнэ комплекс кьэу кьышызэлуахыгъ. Ащ илункыбзэ кьалэм имэр кьыритыным ыпэу УФ-м и Президент Темыр-Кавказ федеральнэ шьолырымкьэ и Лыкьлоу А. Хлопониным хигъэунэфыкыгъ аужырэ ильэсхэм республикэм цыфхэм ящыкьлэгъэ псэуалэгъхэр, кьэлэцыкьлэу Илгыпхэр, сымэджэщхэр зэрэщашыгъэхэр.

Комплексым ишын зырагъэжэгъагъэр 2007-рэ ильэсыр ары. Ащ пэуагъэхьащт мылкур афимыгъэкъоу псэолэгъшыныр зэпагъэуагъагъ. Республикэм ипашэу Р. Темрезовыр УФ-м спортымкьэ иминистрэу В. Муткорэ зэзэгъыныгъэу зэдашыгъэм кьыпкырыкьыхэзэ, спорткомплексым иухын пэуагъэхьащт ахьщэр Федеральнэ программэу «2006—2015-рэ ильэсхэм физкультурэмрэ спортымрэ Урысыем хэхьоныгъэхэр щягъэшлыгъэнхэр» зыфиорэм хагъэхьагъ.

Къэгъэлэгъоныр Шъачэ щыкьлошт

Олимпиадэу «Шъачэ-2014-рэ» зыфиорэм икультурнэ программэ Адыгеим и Лъэпкэ музей хэлэжъэщт, Шъачэ ихудоже-ственнэ музей «Адыгэхэм ящыкьлэгъэ-псэукьлэгъэ якультурэ-рэ» зыфиорэ къэгъэлэгъоныр кьышызэлуахыгът. Музей ипашэу Джыгунэ Фатимэ кьы-зэриорэмкьэ, адыгэхэм яблэкыгъэ уахтэ шомыгъэшлэгъонэу цыфыбэ бгъотыгът. Ащ пае экспозицием пкыгъо 500 фэдиз адыгэхэм ящыгъынхэм, ялэшагъэхэм, хьапшыпхэм, нэмыкь лъэныкьохэм афэгъэхьыгъэхэу хагъэхьащтых. Джащ фэдэу, тарихьым ыкь и археологиюм алъэныкьокьэ пкыгъо гъэшлэгъонхэу музейм чьэлхэм ащыщхэри къэгъэлэгъонхэм ахагъэлэжъэщтых.

Хэгъэгубэмэ кьарыкыгъэ хьакьлэхэу къэгъэлэгъоным кьекьоллэгъэхэм адыгэ лъэпкыжым кьырыкьуагъэри зэрэгъэшлэгъоным, кьинэу кьызыпчыгъэм емылгытыгъэу зэхэтыкьэ дахэ «цыфыгъ» ыцлэу кьы-зэрэхэна-гъэм нэлуасэ а ф а ш ы - щтых.

Ларисэ илэшагъэ кьахэщыгъ

Бэмышлэу кьалэу Москва щыкьлогъэ фестиваль-ермэлыкьэу «Ладья. Кымэфэ пшыс

-2012-рэ» зыфиорэм Адыгеим икьыгъэ дышгъэидыкьлэу Гумэ Ларисэ хэлэжъагъ. Цыфхэм икьлэ ашырэ пкыгъо зэфэшьхьафхэм ермэлыкьыр афэгъэхьыгъагъ, гьукьлэным, пхэм хэулучыкыгъэным, дэным апылэ цыфхэр ащ зэфыщэгъагъэх.

Ижырэ лъэхьанхэм кьашегъэжъагъэу адыгэ бзылгыгъэхэм дышгъэ Иуданэкьэ зэрэхадькыштыгъэр кьодыгъэп, ащ шьэфэу хэлхэр кьызы-лэкьыгъэхьыгъэ Ипэласэхэр тилэх. Ахэм Лариса ашыщ.

Кавказым идышгъэидыкьлэхэр сыдыгъокьли нэмыкь чыпхэм арыс Ипэласэхэм кьахэщыгъэх, ягухьархэр, яхьырахьышгъэ кьлэракьлэхэр зылыгъэхэрэм агъэшлагъо-

щтыгъэх. Ларисэ икьэгъэлэгъуапэи цыфкьлоплагъ. Ежэ илэшагъэхэу 11, нэмыкьхэм агъэхьызыгъэхэу 19 ащ ермэлыкьым кьышыгъэлэгъуагъэх. Ахэм адыгэ тамыгъэхэр, лъэпкэ шьуашэхэр, нэгъунджэр, телефоныр, лункьыбзэхэр зэрыплъхьан плъэкьыгъэхэр, нэмыкьхэри ахэтыгъэх.

Ермэлыкьым кьырацлэгъэ Илэшагъэ зэфэшьхьафхэр Урысыем ишьолыыр 62-мэ кьарыкыгъэ Ипэласэхэм кьагъэлэгъуагъэх, ахэр пкыгъо 200 фэдиз хьуштыгъэх.

Адыгэ Республикэр ильэс кьэс зэхэщэрэ ермэлыкьым ятфэнэрэу хэлэжъагъ. Ипэласэхэм дипломхэр кьаратыгъэх. Адыгеир я 13-рэ фестиваль-ермэлыкьым иофициальнэ рестрэ зэрэхагъэхьагъэр игуапэу Ларисэ кьыгъэзэжыгъ.

Къэлэжъ кьагъотыгъ

Краевед зэшхьэгъусэхэу Мария ыкьли Виктор Котляровхэм Къэбэртэе-Бэлыкьар Республикэм икьушхьыгъыгъу лъагэхэм ашыщ тапэкьэ кьэлэжъэу тетыгъэр кьыхагъэщыжыгъ. Ар хым ышхьашгъо метрэ миничкьлэ нахь лъагэу кьушхьэм тет.

Къэбарыр зэхэзыхыгъэ цыфхэм ар агъэшлэгъуагъэп, сыда плэмэ кьушхьэм кьэлэжъэ зэрэхэтыр зэкьлэыкьлорэ лъэужхэм зэфалотэжыгъэ, ежхэм кьанэсыжыгъэу щыт.

— Тэ тилэхьан, ом изытет укьыпкырыкьыгъыгъэ, метрэ миничкьлэ зылыгъэгъэ кьушхьэм ышыгу цыфыр шыпсэушгъыгъэ, — елэ В. Котляровым. — Ау кьалэм кьыкьлэныгъэ лъэужыжъхэм ащ цыфхэр зэрэщыпсэуштыгъэхэр кьагъэ-лъагъо. Арышъ, кьушхьыгъыгъу цыфхэм япсэушгъэу зышгъыгъэ ом изытет нахь фэбагъэу ахэм урагъэгупшысэ.

Къэлэжъыр зыдэщытыгъэ чыпхэм космосым картэу кьышытырахыгъэхэм чыпхэм шлэныгъэлэжъхэри краеведхэри яплыгъэх, кьушхьыгъыгъэу ахэм атешыхьыгъэ сурэтхэр

Ирышлэхэу зэрэщыгъэхэр ахэм кьыхагъэщыгъ.

Кьалэр зытетыгъэ кьушхьэ тешьом метрэ 350-рэ икьы-хьагъ, метри 110-рэ ишьомб-гъуагъ. Ащ кьыпэлу кьушхьэ цакьлэхэм псэушгъэу ошхым, жьыбгъэм, мыжъокьефэххэм ащаухьумэщыгъ.

Краеведхэм джырэ уахтэм кьушхьэм дащэщт цыфхэр аугъоих. Ахэм кьэлэжъым икьутафэхэр зрагъэлэгъу-щтых ыкьли ауплэкьлэуштых. Уплэкьлэу ашыщтхэм псы-хьоу Джунгу-Су икьежъапэ дэжэ цыфхэр псэрэ зэманым щыпсэушгъэхэмэ кьыушыхьа-тыщт.

Урысые Федерацием икьалэхэм ашыщэу Къэбэртэе-Бэлыкьар Республикэм ит Тырны-ауз зэкьлэм анахь лъаг, ар зытет чыпхэр псышхьашгъом метрэ 1100-кьлэ пэчыжъ. Европэр пштэмэ, анахь псэушгъэу лъагэу илэр Дагъыстан иселоу Курш (метрэ 2600-рэ). Чегем кьушхьэу лъагьлэм кьышгъа-гыгъэ кьушхьэ тешьом цыфхэр шыпсэушгъэхэу загъэунэ-фыкьлэ, ар анахь псэушгъэу лъагэу алъыгъэщт.

Нэклубгъор зыгъэхьызыгъэр Шъаукъо Аслъангуащ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ и Указ

Псэушхъхъэ ІэлхэмкІэ Іофтхъабзэу зэрахъаштхэм ягъэнэфэн ехылаагъ

Урысые Федерацием и Законэу «Ветеринарием ехылаагъ» зыфиІоу N 4979-р зытетэу 1993-рэ илъэ-сым жьоныгъуакІэм и 14-м кыдэкІыгъэм ия 17-рэ статья тегъэпсыхъагъэу псэушхъхъэ Іэлхэм яуз зе-мыгъэушъомбгъуэгъэным пае **унашъо сэшъы:**

1. Мы кыкІэлъыкІохэрэр гъэунэфыгъэнхэу:
1) Н. В. Петровская иунэе ханІэ, Мыекъопэ рай-онымкІэ кьутырэу Советскэм иурамэу Подгорнэм тет унэу N 11-р, псэушхъхъэ Іэлхэм ягупчэу зэрэштыр;
2) кьутырэу Советскэм икьокІыпІэ лъэныкьо, ура-мэу Подгорнэмрэ Лениным ыцІэ зыхьырэмрэ кьа-

щегъэжъагъэу урамэу Короткэм нэс кыхиубытэу, псэ-ушхъхъэ ІэлхэмкІэ гумэкІыгъо зэрылъ шьолъырэу кызэрэхагъэшчыгъэр;

3) кьутырэу Советскэр гумэкІыгъо зэрылъ шьо-лъырэу зэрэштыр.

2. Псэушхъхъэ Іэлхэм япхыгъэу Іофтхъабзэу гъэнэ-фагъэхэр мэзи 2 пІалъэкІэ зехьэгъэнхэу.

3. Іофтхъабзэу зэрахъаштхэр ужэсыгъэнхэу.

4. Адыгэ Республикэм ветеринариемкІэ и Гъэ-ІорышІапІэ Іофтхъабзэхэм ягъэцкІэн зэрэкІорэм лъыплъэнхэу.

5. ЧыпІэ зыгъэІорышІэжыным икьулыкьухэм, организациехэм ыкІи цІыфхэм Іофтхъабзэхэр гъэцкІагъэ зэрэхуштхэм аналэ тырагъэтынэу.

7. ЗыкІэтхэхэрэ мафэм шыублагъэу мы унашъом кІуачІэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу
ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан

кь. Мыекъуапэ,
щылэ мазэм и 29-рэ, 2013-рэ илъэс
N 9

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цІыфхэр зэпахырэ узхэм ащыухъумэгъэнхэмкІэ Іофтхъабзэхэм яхылаагъ» зыфиІорэм зэхьокІыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ илъэсым
тыгъэгъазэм и 5-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цІыфхэр зэпахырэ узхэм ащыухъумэгъэнхэмкІэ Іофтхъабзэхэм яхылаагъ» зыфиІорэм зэхьокІыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цІыфхэр зэпахырэ узхэм ащыухъумэгъэнхэмкІэ Іофтхъабзэхэм яхылаагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2005, N 5) зэхьокІыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу, мыщ тетэу ар тхыгъэнхэу:

**«Адыгэ Республикэм и Закон
Адыгэ Республикэм щыпсэурэ
цІыфхэр зэпахырэ узхэм ащыухъу-
мэгъэнхэм ехылаагъ**

**А 1-рэ статья. Мы Законом
щыгъэфедэгъэ мэхъэнэ шъхьаІэхэр**

1. Зэпахырэ узхэм ащыухъумэгъэн-хэм пае Адыгэ Республикэм щыпсэу-рэ цІыфхэр прививкэ зыщашІыштхэ пІалъэмрэ шІыкІэмрэ кьыдэзылгытэ-рэ шэпхъэ правовой акт республикэм паштэ мы Законом гъэцкІагъэ хъу-ным пае.

2. Федеральнэ законэу «Зэпахырэ узхэм ащыухъумэгъэнхэм пае привив-кэхэм яхылаагъ» зыфиІорэм диштэу мы Законом кьэІуакІэхэр шагъэфедэх ыкІи мэхъанэхэр кьэтыгъэ щэхъух».

**Я 2-рэ статья. Зэпахырэ узхэм
ащыухъумэгъэнхэмкІэ прививкэхэм
афэгъэхьыгъэу Адыгэ Республикэм
икъэралыгъо хабзэ икьулыкьухэм
ашІэн фаехэр**

1. Зэпахырэ узхэм ащыухъумэгъэн-хэмкІэ прививкэхэм афэгъэхьыгъэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икьулыкьухэм ашІэн фаехэр:

1) Адыгэ Республикэм изаконхэр штэгъэнхэр;

2) прививкэхэм алъэныкьокІэ Ады-гэ Республикэм ихэбзгъэуцугъэ амы-укьоным лъыплъэгъэныр.

2. Зэпахырэ узхэм ащыухъумэгъэн-хэмкІэ прививкэхэм афэгъэхьыгъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ышІэн фаехэр:

1) прививкэхэм алъэныкьокІэ кьэра-лыгъо политикэр пхырышчыгъэныр;

2) пІалъэ кІыхъэм телытэгъэ про-граммэхэу республикэм шагъэцкІэшт-

хэр зэхигъэуцонхэр, ыухэсынхэр ыкІи пхыришчынхэр;

3) Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цІыфхэр зэпахырэ узхэм ащыухъумэ-гъэнхэм пае зэшІуахынэу агъэнэфэгъэ Іофтхъабзэхэм апэлухъашт мылкур кыхэгъэкІыгъэным лъыплъэныр.

3. ЦІыфхэм япсауныгъэ икьэухъумэн ылъэныкьокІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкІэкІо кьулы-кьухэм ашІэн фаехэр:

1) зэпахырэ узхэм цІыфхэр ащыу-хъумэгъэнхэм пае ищыкІэгъэ зэхэщэн-методикэ Іофтхъабзэхэр зэрахъанхэр;

2) зэпахырэ узхэм цІыфхэр ащыу-хъумэгъэнхэм пае ищыкІэгъэ Іэмэ-псы-мэхэр зыфэдэхэр ыкІи ахэр зыфэди-зыхэр кьагъэнэфэнхэр;

3) Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цІыфхэм прививкэхэр зыщашІыштхэ пІалъэр агъэнэфэныр ыкІи аухэсыныр;

4) зэпахырэ узхэр кьамыутэлІэнхэм пае Іофтхъабзэхэу зэрахъэхэрэм респу-бликэм щыпсэурэ цІыфхэр ашагъэгъо-зэнхэр.

**Я 3-рэ статья. Адыгэ Республи-
кэм прививкэхэр зэрэщашІыштхэм
имэфэпчъ**

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкІэкІо кьулыкьу прививкэ-хэм ямэфэпчъ зэхэгъэуцэ ыкІи еухэсы, ащкІэ зэээгъыныгъэ зыдишІырэр кьэ-ралыгъо санитар-эпидемиологии лъып-лъэным ылъэныкьокІэ гъэцкІэкІо хаб-зэм ифедеральнэ кьулыкьу ары.

2. ПрививкэхэмкІэ мэфэпчъым датхэн алъэкІыштых ыпшъэкІэ зигугъу кьэт-шыгъэ федеральнэ кьулыкьум игъо зэрильэгъурэм тетэу нэмыкІ прививкэ-хэри.

**Я 4-рэ статья. Прививкэхэм
мылкъоу апэлухъаштыр**

Адыгэ Республикэм прививкэхэу щашІыштхэм ямэфэпчъ пэлухъашт мылкур Адыгэ Республикэм иреспубли-кэ бюджет кыхагъэкІыштхэ.

**Я 2-рэ статья. Мы Законом
кІуачІэ илэ зыхьурэр**

Официальнэу кызыхаутырэм ыуж мэфипшІ зытешІэкІэ мы Законом кІуа-чІэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу
ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан

кь. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 14, 2012-рэ илъэс
N 150

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Унагъор, ныр, тыр ыкІи кІэлэцІыкІухэр кьэухъумэгъэнхэм ехылаагъ» зыфиІорэм зэхьокІыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ илъэсым
тыгъэгъазэм и 26-м ыштагъ

**А 1-рэ статья. Адыгэ Республи-
кэм и Законэу «Унагъор, ныр, тыр
ыкІи кІэлэцІыкІухэр кьэухъумэ-
гъэнхэм ехылаагъ» зыфиІорэм
зэхьокІыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм
фэгъэхьыгъ**

Адыгэ Республикэм и Законэу «Унагъор, ныр, тыр ыкІи кІэлэцІыкІухэр кьэухъумэгъэнхэм ехылаагъ» зыфи-Іорэм (Адыгэ Республикэм и Хэбзгъэу-уцу ЗэІукІэ (Хасэм) — Парламентым и Ведомостхэр, 1994, N 9; Адыгэ Рес-публикэм ихэбзгъэуцугъэ зэхэугъоя-гъэхэр, 1997, N 2; 2000, N 3; 2009, N 4; 2011, N 6) мы кыкІэлъыкІорэ зэ-хьокІыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) а 1-рэ шъхъэм мыщ фэдэ кьэІуакІэ зилэ я 3¹-рэ статьякІэр хэгъэхьогъэнхэу:

**«Я 3¹-рэ статья. Мы Законом
кыхиубытэрэ цІыфхэр**

Мы Законом зыфэгъэхьыгъэр Ады-

гэ Республикэм ренэу е нахьыбэрэм щыпсэурэ цІыфхэр ары.»;

2) я 7-рэ статьям:

а) я 4-рэ пунктым мыщ фэдэ гушыІэхэр хэгъэхьогъэнхэу: «Зэтыгъо ахьшэр» зыфиІохэрэр;

б) я 3-рэ Іахъым хэт гушыІэхэу «мы статьям иа 1-рэ Іахъ кьыдилгытэхэрэр» зыфиІохэрэм ауж гушыІэхэу «мы За-коном ия 7¹-рэ статья кьыдилгытэхэ-рэр хэмытхэу» зыфиІохэрэр тхыгъэн-хэу;

3) мыщ фэдэ кьэІуакІэ зилэ я 7¹-рэ статьякІэр хэгъэхьогъэнхэу:

«Я 7¹-рэ статья. Зэтыгъо ахьшэр
1. Зэтыгъо ахьшэр кьалыхыным ифи-тыныгъэ зилэр ны-тыхэм яз (е сабы-ир зыпІунэу зыштагъэр ары).

2. Зэтыгъо ахьшэр кьыратыным цІыфыр зыщыкІэлъэлъушт пІалъэр ящэ-нэрэ сабыир е ащ кыкІэлъыкІохэрэр кызыхъухэрэм ыуж мэзыхым шІо-

кІынэу щытэп (джащ фэдэу сабыир ыпІунымкІэ фитыныгъэ зэриІэр хьыку-мым зигъэунэфыгъэм ыкІи ащ кІуачІэ илэ зыхъугъэм ыуж мэзыхым нахьыбэ темышІэу).

3. Зэтыгъо ахьшэр кьыратыным пае мэзых пІалъэм шІокІэу лъэлъу тхылъ зытын ылъэкІыштыр мыщ фэдэ ушъ-хъагъухэр илэхэ зыхъукІэ ары:

1) зыфыфэбгъэгъун фэдэ ошІэ-дэ-мышІагъэ зыхэлъ Іоф горэ кызыхъукІэ;

2) узэу илэм е фыкьуагъэу фэхъугъэм апкь кыкІэу пІалъэ кІыхъэм кыкІоцІ Іоф ышІэн ымылгэкІэу чІыпІэ гумэ-кІыгъо зыщифагъэр мэзыхым шІокІы-гъэ зыхъукІэ;

3) щыпсэунэу нэмыкІ псэупІэ горэм кІожыгъэ зыхъукІэ;

4) илахьыл блогъэ горэм ипсауныгъэ лъэшэу зыщыкьуагъэ е ар дунаим ехы-жыгъэ зыхъукІэ;

5) хьыкумым зэригъэунэфыгъэм те-

тэу зыфыфэбгъэгъун фэдэ нэмыкІ ушъ-хъагъухэр илэхэ зыхъукІэ.»;

4) я 11-рэ статьям иа 1-рэ Іахъ ия 2-рэ пункт мыщ тетэу тхыгъэнхэу:

«2) КІэлэцІыкІухэм (мыщ кыхеу-бытэх шыІэныгъэм чІыпІэ зэжъу ци-фэгъэ кІэлэцІыкІухэри) загъэпсэфыным ыкІи япсауныгъэ гъэпытэгъэным яп-хыгъэ фэлэ-фашІэхэр афызэшІохы-гъэнхэмкІэ кьэралыгъо пшъэрылхэр гъэцкІэгъэнхэр»;

**Я 2-рэ статья. Мы Законом
кІуачІэ илэ зыхьурэр**

Официальнэу кызыхаутырэм ыуж мэфипшІ зытешІэкІэ мы Законом кІуачІэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу
ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан

кь. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 28-рэ, 2012-рэ илъэс
N 162

Адыгэ Республикэм лъэпкь ИофхэмкIэ, ИэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет иунашъу

Адыгэ Республикэм къэзгъэзэжыгъэ тилъэпкьэгъухэр щыIэныгъэм хэгъэгъозэжыгъээнхэм фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъоу «Тятэжь пашъэхэм ячыгужь. БлэкIыгъэмрэ къэкIощтымрэ азыфагу» зыфилорэр къэбар жьугъэм иамалхэм ащызэхэщэгъэным ехьылагъ

Адыгэ Республикэм ипрограммэу пIэлъэ кIыхьэм телытагъэу «ИэкIыб къэралыгъохэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм зэпхыныгъэхэу адытилэм 2012 — 2016-рэ илъэсхэм зегъэушъом-бгъугъэныр ыкIи гъэпытэгъэныр» зыфилорэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ илъэсым шэкIогъум и 30-м ышIыгъэ унашъоу N 249-р зытетымкIэ аухэсыгъэр гъэцкIэгъэным тегъэпсыхьагъэу унашъо сэшIы:

1. Адыгэ Республикэм къэзгъэзэжыгъэ тилъэпкьэгъухэр щыIэныгъэм хэгъэгъозэжыгъээнхэм фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъоу «Тятэжь пашъэхэм ячыгужь. БлэкIыгъэмрэ къэкIощтымрэ азыфагу» зыфилорэр 2013-рэ илъэсым

мэзаем и 1-м къыщегъэжьагъэу шышъхьIум и 25-м нэс къэбар жьугъэм иамалхэм ащызэхэщэгъээнхэм.

2. Республикэ зэнэкъокъум фэгъэзэгъэшт комиссиеу мы къыкIэлъы-кIохэрэр зыхэтыштхэр зэхэщэгъээнхэм.

А. А. Шъхьэлахъу — Адыгэ Республикэм лъэпкь ИофхэмкIэ, ИэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет итхьамат, комиссием итхьамат;

Ф. Хь. Пэрэныкъу — Адыгэ Республикэм лъэпкь ИофхэмкIэ, ИэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет иотделэу тилъэпкьэгъухэм зэпхыныгъэ

адызилэм ипаш, комиссием итхьаматэ игуадз;

М. А. ХьорэлI — Адыгэ Республикэм лъэпкь ИофхэмкIэ, ИэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет пэчатымрэ къэбар жьугъэм иамалхэмрэ яИофхэмкIэ иотдел ипаш, комиссием хэт;

Г.А. Мурад — Адыгэ Республикэм лъэпкь ИофхэмкIэ, ИэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет тилъэпкьэгъухэм зэпхыныгъэ адызилэ иотдел испециалист шъхьаI, комиссием исекретарь;

Т.И. Дэрбэ — республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредактор шъхьаI, комиссием хэт.

3. Адыгэ Республикэм къэзгъэзэжыгъэ тилъэпкьэгъухэр щыIэныгъэм хэгъэгъозэжыгъээнхэм фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъоу «Тятэжь пашъэхэм ячыгужь. БлэкIыгъэмрэ къэкIощтымрэ азыфагу» зыфилорэр къэбар жьугъэм иамалхэм зэращызэхэщэрэм ехьылIэгъэ Положениер ухэсыгъэнхэм.

4. Мы унашъор зэрагъэцакIэрэм гъу-нэ лъысфынхэм сшъхьэклэ зыфэсэгъазэ.

Комитетым итхьаматэу
А. А. ШЪХЬЭЛАХЪУ

къ. Мыекъуапэ,
щылэ мазэм и 28-рэ, 2013-рэ ильэс
N 17

Адыгэ Республикэм лъэпкь ИофхэмкIэ, ИэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет 2013-рэ илъэсым щылэ мазэм и 28-м ышIыгъэ унашъоу N 17-р зытетым игуадз

Адыгэ Республикэм къэзгъэзэжыгъэ тилъэпкьэгъухэр щыIэныгъэм хэгъэгъозэжыгъээнхэм фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъоу «Тятэжь пашъэхэм ячыгужь. БлэкIыгъэмрэ къэкIощтымрэ азыфагу» зыфилорэр къэбар жьугъэм иамалхэм ащызэхэщэгъэным ехьылагъ

1. Здагъэфедэрэ положениехэр

1.1. Творческэ зэнэкъокъоу «Тятэжь пашъэхэм ячыгужь. БлэкIыгъэмрэ къэкIощтымрэ азыфагу» зыфилорэу Адыгэ Республикэм къэбар жьугъэмкIэ иамалхэм журналистхэр зыхэлэжэщтхэр зыфэгъэхьыгъэр Адыгэ Республикэм къэзгъэзэжыгъэ тилъэпкьэгъухэр щыIэныгъэм хэгъэгъозэжыгъээнхэр ары. Адыгэ Республикэм ипрограммэу пIэлъэ кIыхьэм телытагъэу «ИэкIыб къэралыгъохэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм зэпхыныгъэхэу адытилэм 2012 — 2016-рэ илъэсхэм зегъэушъом-бгъугъэныр ыкIи гъэпытэгъэныр» зыфилорэр (Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ илъэсым шэкIогъум и 30-м ышIыгъэ унашъоу N 249-р зытетур) гъэцкIэгъэным тегъэпсыхьагъэу мы зэнэкъокъур зэхэщт.

2. ЗэнэкъокъумкIэ гухэлъхэу ыкIи пшъэрылхэу ялэхэр

2.1. ЗэнэкъокъумкIэ гухэлъхэу ялэхэр: — тарихь чIыгужьым къэзгъэзэжыгъэ тилъэпкьэгъухэм цIыфхэм фыщытыкIэ тэрэз афырIэнымкIэ журналистхэм, хабзэм, обществэм акIуачIэ здырахьылIэныр;

— Адыгэ Республикэм къэзгъэзэжыгъэ тилъэпкьэгъухэр щыIэныгъэм хэгъэгъозэжыгъээнхэм япхыгъэ Иофыгъохэр, лъэныкъо пстэури къыздырагъэуытызэ, къэбар жьугъэм иамалхэм шыпкьагъэ хэлъэу къащыгъэлъэгъогъэныр;

— ИэкIыб къэралыгъохэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм зэпхыныгъэу адырIэр гъэпытэгъэныр.

2.2. ЗэнэкъокъумкIэ пшъэрылхэу ялэхэр:

— Адыгэ Республикэм къэзгъэзэжыгъэ тилъэпкьэгъухэр щыIэныгъэм хэгъэгъозэжыгъээнхэм атегъэпсыхьэгъэ амалхэм язехьанкIэ IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэныр;

— тилъэпкьэгъухэм афэгъэхьыгъэ къэралыгъо политикэм игъэцкIэн къэбар жьугъэм иамалхэр чанэу къыхэгъэлэжэгъээнхэр.

3. Зэнэкъокъум изэхэщакIохэр

3.1. Адыгэ Республикэм лъэпкь ИофхэмкIэ, ИэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет.

4. Зэнэкъокъум изэхэщэнкIэ шапхъу щылэхэр

4.1. Адыгэ Республикэм къэбар жьугъэмкIэ иамалхэм журналистхэу ыкIи яредакциехэу (авторхэу, автор купхэу) зигугъу къэтшIыгъэ Иофыгъор къэзыгъэлъагъохэрэр зэнэкъокъум хэлэжээнхэу къырагъэблагъэх.

4.2. Хаутыгъэ, теле-, радиоматериал шъхьафхэри, материал заулэхэри зэнэкъокъум къырахьылIэнхэ алъэ-кIышт.

4.3. ЗэкIэмкIи сомэ 47000-рэ зэрылшIухьафтыни 9 зэнэкъокъум шытекIохэрэм афагъэшъошэшт. Мыщ фэдэ лъэныкъохэмкIэ зэнэкъокъур зэхэщт: — гъэзетхэм (журналхэм) къахаутыхэрэмкIэ:

а 1-рэ чIыпIэр къэзыхьырэ — сомэ 6000;

я 2-рэ чIыпIэр къэзыхьырэ — сомэ 4000;

я 3-рэ чIыпIэр къэзыхьырэ — сомэ 3000 афагъэшъошэшт;

— телевизионнэ къэтынхэмкIэ (репортажымкIэ):

а 1-рэ чIыпIэр къэзыхьырэ — сомэ 9000;

я 2-рэ чIыпIэр къэзыхьырэ — сомэ 7000;

я 3-рэ чIыпIэр къэзыхьырэ — сомэ 5000 афагъэшъошэшт;

— радиокъэтынхэмкIэ (репортажымкIэ):

а 1-рэ чIыпIэр къэзыхьырэ — сомэ 6000;

я 2-рэ чIыпIэр къэзыхьырэ — сомэ 4000;

я 3-рэ чIыпIэр къэзыхьырэ — сомэ 3000 афагъэшъошэшт.

4.5. Зэнэкъокъум къырахьылIэн алъэ-кIыштхэр 2012-рэ илъэсым бэдзэогъум и 26-м къыщегъэжьагъэу 2013-рэ илъэ-

сым бэдзэогъум и 26-м нэс Адыгэ Республикэм къэбар жьугъэмкIэ иамалхэм къащыхаутыгъэ е эфирым къырагъэхьэгъэ ИофшIагъэхэр ары.

5. Зэнэкъокъум ИофшIагъэхэр къызэрэрахьылIэрэ шыкIэр

5.1. Зэнэкъокъум хэлэжээнхэм пае ИофшIагъэхэрэ заявкэрэ зэгъусэхэу 2013-рэ илъэсым бэдзэогъум и 16-м нэс Адыгэ Республикэм лъэпкь ИофхэмкIэ, ИэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитетэу мыщ фэдэ чIыпIэм щылэм къырахьылIэн фае: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур.Крестьянскэр, 236, тел. 52-46-17, 57-03-31, e-mail: komnac01@rambler.ru.

5.2. Заявкэхэр авторхэм е редакциехэм къырахьылIэнхэ алъэ-кIышт.

5.3. Авторыр (автор купыр), материалэу къыхаутыгъэм (къэтынным) ышъхьэ, къэбар жьугъэм иамал зыфэдэр, материалыр къызышъыдэкIыгъэ мафэр заявкэм шыхагъэунэфыкIых. ИофшIагъэм иавторрэ ар зыщылажэрэм ипашэрэ заявкэм кIэтхэжыкIэ.

5.4. Хаутырэ тедзэгъухэм яИофышIэхэм материалэу къыдагъэкIыгъэм иоригинал е ащ икопие къырахьылIэн фае. Тележурналистхэм DVD-м е CD-м атетхэгъэ материалыр, сценарием икопие къырахьылIэн фае. Радиожурналистхэм аудиокассетэ, джащ фэдэу къэтынным исценарие, репортажым икопие къырахьылIэн фае.

6. КIэуххэр зэрэзэфэхьысыжырэ шыкIэр

6.1. Зэнэкъокъум икIэуххэр зэфэхьысыжыгъээнхэм пае комиссие зэхэщт.

6.2. ЧIыпIэхэр афагъэшъошэ зы-хьукIэ, комиссием хэтхэр мыщ фэдэ шапхъэхэм къапкъырэ-кIыкIэ:

— ИофшIагъэу къырахьылIагъэхэр зэнэкъокъум игухэлъхэмрэ ишапхъэхэмрэ зэрадиштэрэм;

— художественнэ-эстетикэ лъэгапIэу зынэсыгъэхэм;

— IэпIэсэныгъэу ахэлъым;

— темэр ямышIыкIэу къызэрэзэ-гуахырэм;

— лъэныкъо пстэури къызэлъыра-гъэуыгъэу, шыпкьагъэ хэлъэу Иофыгъор къызэрагъэлъагъорэм.

6.3. Комиссиер ИофшIагъэу къырахьылIагъэхэм ахэплъэ, зэнэкъокъум икIэуххэр зэфэхьысыжыкIэ, ыпшIэкIэ зигугъу къэтшIыгъэ лъэныкъохэм щатекIуагъэхэр егъэнафэх. А лъэныкъохэмкIэ комиссием апэрэ, ятIонэрэ, яцэ-нэрэ чIыпIэхэр афэгъэшъошэшт.

6.4. Зэнэкъокъум къырахьылIэрэ творческэ ИофшIагъэхэм лъэныкъо пэпчкIэ афагъэуцурэр балли 10-м ехьурэп.

6.5. Балл пчъагъэу рагъэкъугъэм диштэу чIыпIэу афагъэшъошэщтыр агъэнафэ.

6.6. Зэнэкъокъум шытекIуагъэхэу алъытэхэрэр ащ хэлэжэагъэхэу балл нахьыбэ къэзыхьыгъэхэр ары.

6.7. Зэнэкъокъум икIэуххэм афэгъэхьыгъэу протокол зэхагъэуцэ, комисси-ем итхьаматэ ащ кIэтхэжыкIэ.

6.8. Хэбзэгъэуцугъэу щылэм диштэу зэнэкъокъум икIэуххэмкIэ тхьаусыхэнхэ алъэ-кIышт.

7. Зэнэкъокъум шытекIохэрэм тынхэр зафагъэшъошэрэр

7.1. Зэнэкъокъум икIэуххэр зызэфэхьысыжыкIэхэр нэуж мэфи 7 нахьыбэ тырамыгъашIэу ащ шытекIуагъэхэм афэгъэхьыгъэ къэбархэр гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», Адыгэ Республикэм лъэпкь ИофхэмкIэ, ИэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет иофициальнэ сайт къащыра-гъахьэх.

7.2. Зэнэкъокъум шытекIохэрэм 2013-рэ илъэсым ишышъхьэу мазэ Адыгэ Республикэм лъэпкь ИофхэмкIэ, ИэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет тынхэр шафагъэшъошэщтыр.

«Ошъадэ» илъэтегъэуцо тырегъэблагъэ

— ИскусствэхэмкIэ еджапIэу, культурэм иунэхэу кьалэм щытIэхэр 18 мэхъух, — кьелуатэ Цэй Розэ. — Творчествэм пылъ купхэмIо ашIэ.

Кьулэ Амэрбий пэцэныгъэ зыдызрихьэрэ кIэлэцIыкIу ансамблэу «Майкопчаночкэр» Адыгэ Республикэм и Министерствэ епхыгъэу кьашъомэ зафегъасэ.

— «Майкопчаночкэр» кьаралыгъо IофшIапIэ хъугъэ.

— Ары. Дунэе фестивалмэ ахэлажъэ, щытхъуцIэхэр кьащыдехы. Славян-кьэзэкъ культурэм пылъ купэу «Казачатэр», «КIэлэцIыкIу купхэр», нэмыкIхэри тIэх. Адыгэ культурэмрэ искусствэмрэ щыIэныгъэм щыпхырыщыгъэнхэм пылъыр «Мыекьуапэ инэфыльэхэр» ары. Зы ансамблэр тшIомакI, адыгэ искусствэр нахь игъэкIотыгъэу цыфмэ алъыдгъэлэсыным фэшI творческэ купэу «Ошъадэ» зыфилорэр зэхэтщагъ.

— Ахъцэу пэлухъащтыр, IофшIапIэр зычIэтыщт унэр, нэмыкIхэри Iофыгъо кьызэрэкIохэп.

— Тэрэз зыфилорэр. Ащи тегушысагъ. Мыекьуапэ искусствэхэмкIэ ия 2-рэ кIэлэцIыкIу еджапIэ иIофшIапIэ щыклагъэхэр фэтлэгъуштыгъэх. ЕджапIэр зэфэтшIыжьи, кIэлэегъаджэхэмрэ еджакIохэмрэ кьалэм иеджапIэхэм ахэдгоцагъэх. «Ошъадэр» ащ щызэхэтщагъ. Унэр жъы, гъэцэкIэжыгъэн фае. Ащ кьыхэкIэу кьэшъуаIохэу «Ошъадэм» аштагъэхэм

кьалэм культурэмкIэ и Унэ зышагъасэ.

— Творческэ объединение зэхэшъуащагъэм фэшъуусыгъэ цIэр дахэ — «Ошъадэ». Сыдым ар шъугу кьыгъэкIыгъа?

— Адыгэ лъэпкъ искусствэм итарихъ нахьышIоу зэдгъэшIэн фаеу тлэгътэз, зэхэцэн Iофыгъомэ тафежъагъ. 1897-рэ илъэсым археолог цIэрыIоу Петербург университетым ипрофессорэу Николай Веселовскэр тикьалэ кьэкIогъагъ. Куп ащ игъусэу «Мыекьопэ Iуашъхьэм» етIэгъагъэх. Дышъэм, тыжыным ахъшыкIыгъэ пкыгъоу кьагъотыгъэхэм дунэе мэхъанэ ялагъ. Европэм ит хэгъэгухэм «Мыекьопэ Iуашъхьэр» кьахагъэщыщтыгъ, чIыпIэм «Ошъадэ» еджэщтыгъэх. 2012-рэ илъэсым «Ошъадэр» тэри зэхэтцэнэу тыфежъагъ...

Мыекьопэ администрацием культурэмкIэ игъэIорышIапIэ ипащэу Цэй Розэ бэшлагъэу синэлуас. Кьалэм культурэмкIэ и Унэ иIофышIагъ. Адыгэ Республикэм спортсменаныхь дэгъухэу илъэс кьэс кьыхахырэмэ ящытхъу зыщалорэ пчыхъэзэхыхьэхэр зэрищэщтыгъэх. Мэ-кьэ дахэкIэ кьэгущыIэзэ, искусствэмрэ спортымрэ язэпхыныгъэхэм мэхъанэ ин аритыщтыгъ. Джырэ уахътэ IэнатIэу зылуыр кьыдэтлыты, лъэпкъ шIэжымырэ искусствэмрэ кьатедгъэгущыIэ тшIо-гъоу тылу-кIагъ.

Пащэм икъыхэхын

— «Ошъадэм» имурадхэр кьызэрэкIохэп, пащэу фэшъушIыштым бэрэ шъуегупшысагъа?

— ОшIа, Нурбий, сыдми зыгорэ зэхатцэу псынIкIэу зэхэзыжыщтмэ, Iофым тыфемыжъэмэ нахьышIукIэ тлэгътэщтыгъ. Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисткэу Едыдж Викторие исэнэхъат хэшыIкI фыриI, ыгукIи фэхъазыр. Ащ фэдэ цыф тищыкIагъэу тыздегупшысагъ. Директорэу ар зэрэтшIагъэм зыкьегъэшIыпкьэжы.

— Купэу «Синдикэм» Едыдж Викторие ипэ-щагъ, «Налмэсым» дахэу кьызэрэщышъоштыгъэри дэгъоу кьэтэшIэжы.

— Викторие иIофшIэн зэпи-гъэуэгъэп, нахь зыригъэушъом-

бгъугъ. КьэшъуаIохэр егъасэх, ордэ кьэзыIорэмэ пащэхэр яIэх.

— «Ошъадэр» зыфэдэщтыр кьытало-ба.

— «Ошъадэр» кьэшъокIо купэу щытыщт. Ансамблэу «Ащэмэзыр» ащ хэтыщт. Бэстэ Асыет купым ипащ, ныбжьыкIэмэ ордэ кьалошIт. Мыекьуапэ иансамблэу «ЛIэшIэгъукI» зыфилорэр «Ошъадэм» хэдгъэхъагъ. «ЛIэшIэгъукIэм» ихудожественнэ пащэр Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгеим инароднэ артистэу, композиторэу Андээркъо Чеслав. Музыкальнэ IэмэпсымэхэмкIэ ордэдышъохэр кьезыгъэIорэ артистхэри «Ошъадэм» хэтыщтых. Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу Кущэжъо Симэ «Ошъадэм» иорэдыIоу кьырагъэблэгъагъ. Адыгэ кIэлэцIыкIу кьэшъокIо куп зэхэцэн ямурад.

— Апэрэ концертным сыдыгъау тызепллыщтыр?

— Мэзаем и 26-м «Ошъадэм» илъэтегъэуцо зэхэтэщ. Адыгэ Республикэм и Кьаралыгъо филармоние пчыхъэзэхыхьэр шыкIошIт. «Ошъадэр» Астрахань рагъэблагъи, пчыхъэзэхыхьэм хэлэжъагъ. Бысымхэм тиартистхэр агу рыхыгъэх. Тилъэпкъ искусствэ ашIогъэшIэгъоныгъ.

— «Ошъадэр» бэгъашIэ хъунэу, лъэпкъ искусствэм хэхъоныгъэ инхэр ышIынхъу тэгугъэ.

— Едгъэжыгъэ Iофыр лъыдгъэкIотэнэу тэри тыфай. «Ошъадэм» иконцертхэм искусствэр зикIасэхэр кьятэгъэблагъэх.

— ШъуигухэлъышIухэр кьыжъудэхъунхъу шъуфэтIо.

— Тхъауегъэпсэу. Сурэтым итыр: Цэй Роз.

ТИКОНЦЕРТХЭР

Тиартистхэм тагъэгъушIо

Аужырэ илъэхэм тимузыкальнэ искусствэ кьэзыгъэбаирэ артистхэм яконцертхэм тшIогъэшIэгъонэу тIаллы. Адыгэ Республикэм и Кьаралыгъо филармоние иорэдыIоу Мамгъэт Ленэ симфоническэ оркестрэр е нэмыкI музыкантхэр игъусэхэу концертхэр зэхэцэх.

Классикэм хэхъэгъэ музыкальнэ произведенийхэу И. Бах, В. Моцарт, А. Вивальди, Ж. Бизе, С. Рахманиновым, П. Чайковскэм, нэмыкIхэм аусыгъэхэр зыщызэхэтхыгъэ пчыхъэзэхыхьэр зыгъэхъазырыгъэр ыкIи зезыщагъэр Хъакъуй Зарем. Наталья Бочарниковам фортепианэмкIэ

орэдышъохэр кьыригъаIохэзэ, артистхэм кьадежъыугъ.

Дунэе зэнэкьокъухэм щытхъуцIэхэр кьащыдэзыхыгъэ Сергей Пособиловым кьамылымкIэ (флейтэмкIэ), артисткэу Светлана Митус скрипкэмкIэ ордэдышъохэр пчыхъэзэхыхьэм шагъэжынынхыгъэх. Филармонием щыдэIугъэхэр агъэгъушIуагъэх.

Мамгъэт Ленэ дунаим щыцIэрыIо композитормэ аусыгъэ произведенийхэр мэкъэ лъэшкIэ (сопрано) кьелох. Ижъырэ адыгэ ордэу «Си Къэсэй» зыфилорэр Л. Мамгъэтым ипчыхъэзэхыхьэр зэрэхигъэхъагъэр гуапэ кьытщыхъугъ. Искусствэм илъэныкьо зэфэшъхъафхэр артисткэм зэригъэфедэхэрэм концертыр кьыгъэбаигъ.

— Тигуапэу Мамгъэт Ленэ, Светлана Митус, Сергей Пособиловым тядэIугъ, — кьытиIуагъ бзыльфыгъэу кьыдгосыгъэхэм ащыщ. — Артист цIэрыIоу Москва щытлэгъугъэхэм кьащагъакIэрэп. Ащ фэдэ концертхэр нахьыбэрэ Мыекьуапэ щызэхэрэщ.

Сурэтхэм арытхэр: Мамгъэт Ленэ концертным хэлажъэ; Светлана Митусрэ Сергей Пособиловымрэ.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестыанскэр, 236

Редактор
шхъаIэр
ДЭРБЭ
ТИМУР

Редактор
шхъаIэм
иапэрэ гуадзэр
МЭЩЛЭКЪО
Саид

ПшъэдэкIыж
зыхьырэ
секретары

НЭПШIЭКЪУЙ
Заур

Редакциер
zydъшыIэр:
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъаIэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыж зы-
хьырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиоказын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чIыпIэ гъэIоры-
шIапI, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
4010
Индексхэр
52161
52162
Зак. 379

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00